

DOĞRU PARTİ TÜZÜĞÜ

BİRİNCİ KISIM

GENEL ESASLAR

Partinin Adı :

Madde 1 - Bu tüzük hükümlerine göre kurulmuş olan partinin adı; **DOĞRU PARTİ** 'dir.

Kuruluşun Temel Dayanakları :

Madde 2 - DOĞRU PARTİ; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, başta "İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi" ile "İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi" olmak üzere TBMM tarafından onaylanmış uluslararası belgeler, Siyasi Partiler Kanunu, seçim kanunları, diğer ilgili kanun ve mevzuat çerçevesinde, Tüzüğü ve Programına göre teşkilatlanmak ve faaliyette bulunmak üzere kurulmuş siyasi bir teşekküldür.

Partinin Kısaltılmış Adı, Genel Merkezi ve Amblemi :

Madde 3 - Partimizin kısaltılmış adı da DOĞRU PARTİ'dir. Genel Merkezi ANKARA'dadır. DOĞRU PARTİ'nin amblemi (özel işareti) aşağıdaki gibidir.

DOĞRUPARTİ

Temel Amaçlar :

Madde 4. - DOĞRU PARTİ olarak temel amaçlarımız şunlardır:

Madde 4.1 Büyük Önder Atatürk'ün hediyesi olan Türkiye Cumhuriyeti bizim en büyük hazinemizdir. Partimizin politikasında; din, dil, mezhep, bölge, etnik köken ve cinsiyet farkı yoktur, bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları bizim birinci sınıf vatandaşımızdır.

Madde 4.2 - Ulus devlet ve üniter devlet yapısından, "Misaki Milli" sınırlarımızdan asla vazgeçilemez. Türkiye Cumhuriyeti devleti lâiktir, çağdaştır ve Atatürk devrimlerinin bekçisidir. Lâiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı tutulmasıdır. İnanç ve vicdan hürriyetinin omurgası, toplumdaki farklı inançların barış içinde birlikte yaşamalarının ön koşulu ve güvencesidir. Devlet, din ve inançlar karşısında eşit mesafededir, yani tarafsızdır. Lâiklik; cumhuriyetin, demokrasinin, ulusal bütünlüğün ve iç barışın temel değeridir. Devletin ve

ve iç barışın temel değeridir. Devletin ve kurumlarının, toplumun, hukukun ve eğitimin lâik olması, asla ödün veremeyeceğimiz temel kuraldır.

Madde 4.3 - Cumhuriyet rejimi; ırkçılık, dincilik, mezhepçilik ve ideolojik kimlik üzerinden yapılan siyasete izin vermez. Cumhuriyet, yönetimi ülkede yaşayan milleti esas alan bir rejimdir ve tek bayrak, tek millet, tek devlet esasına dayanır. Türkiye Cumhuriyeti de, Mustafa Kemal Atatürk tarafından bu felsefeyle kurulmuş olan Demokratik, Lâik, sosyal bir Hukuk Devletidir ve öyle de kalacaktır. Partimiz bu inanç ve kararlılıkla Cumhuriyet rejimini sonsuza dek yaşatacaktır.

Madde 4.4 - Türkiye Cumhuriyeti'ni kuranlar "üstünler hukukuna değil, hukukun üstünlüğüne" dayalı demokratik bir yapıyı kurdular. DOĞRU PARTİ olarak görevimiz, bu cumhuriyeti kuranlara lâik ve çağdaş birer vatandaş olarak onların bu ideallerine hizmet etmektir. "Vatandaş devlet için değil, devlet vatandaşı için vardır" politikası partimiz için ilk sıradadır.

Madde 4.5 – Başta basın, düşünce, ifade, inanç, eğitim, sivil ve siyasi toplum kuruluşlarının özgürlüklerini, çoğulcu parlamenter demokrasinin, toplumsal barış ve uzlaşmanın temel şartı olarak görüyoruz. DOĞRU PARTİ; tüm kurum ve kuralları ile özgürlükçü ve çoğulcu demokrasiye, bireyin özgürlüğüne, hukuk devletine, insan hak ve özgürlüklerine saygılıdır.

Madde 4.6 - "**Adalet mülkün temelidir**" ilkesi ile Türk insanının devletine güven duyması için ilk şartın "bağımsız yargı ve hızlı ve doğru çalışan adalet sistemi" olduğuna inanıyoruz. Adalet herkes için gereklidir. Özellikle yargı bağımsızlığı her şeyin üstündedir. Bağımsız olmayan yargıda ne demokrasi olur, ne de insan hakları. Yasama, yürütme ve yargı organları daima birbirinden farklı olmalıdır. Kuvvetler Ayrılığı ilkesi, anayasada güvence altına alınmalıdır. İnsan haklarını ve çevreye duyarlı olmayı, yaşamın ayrılmaz parçaları olarak kabul ediyoruz.

Madde 4.7 - Partimiz Atatürk milliyetçiliğini benimsemektedir. Türkiye Cumhuriyeti din, dil, ırk ve etnik köken temelleri üzerinde değil, siyasal bilinç ve ideal beraberliği zemininde kurulmuştur. **Atatürk milliyetçiliği**; din ve ırk ayrımı gözetmeksizin, ulus tanımını dil, kültür ve siyasi birliktelik değerlerine dayandıran milliyetperverlik anlayışıdır. Bizler de bu doğrultuda ulusu esas alan anlayışla ilerleyeceğiz. Ekonomi ve sanayi milliyetçiliği anlayışı; ırk, köken, din, mezhep, bölgelilik, kavimcilik anlayışlarının ulusal düzeyde aşılmasıdır.

Madde 4.8 – Türkiye’de kadının; iş hayatında, siyasi hayatta ve sosyal çevresinde prestijini ve etkinliğini artırmak, eğitim, kültür ve ekonomik olarak kadınlarımızı özgürleştirmek hedefimizdir. Devlet yönetiminde açıklık-şeffaflık sağlanmalıdır. Vatandaşların devlet yönetimi hakkında bilgi edinme ve bilgiye ulaşabilme haklarının anayasal ve yasal normlarla güvence altına alınması gereklidir. Devletin varlık sebebi bireylerin haklarının ve özgürlüklerinin korunmasıdır. **Kutsal olan devlet değil, insandır ve onun hak ve özgürlükleridir.**

Madde 4.9 - En temel politikamız, insana ve topluma hizmettir. İnsan hakları; tüm insanların hiçbir ayırım gözetmeksizin, yalnızca insan oluşlarından dolayı eşit, özgür ve

onurlu yaşama hakkına sahip olmasıdır. Hakların kategorileri doğrultusunda kişisel ve siyasal haklar, ekonomik ve kültürel haklar, dayanışma hakları üzerinde çalışmaktadır. Partimizin öncelikli politikası “insana saygı ve insanın sahip olduğu değerlerin korunması”dır.

Görev İlkeleri :

Madde 5 - Parti Tüzüğü ve Programı, Eş Genel Başkan dahil her üyeyi ve partinin bütün organlarını bağlar. Partiye üye olmak veya görev üstlenmek; partinin amaç ve hedeflerini benimsemek, hayata geçirilebilmeleri için gücü ve becerisi ölçüsünde katkıda bulunmak demektir. Partili hiçbir görevli, partinin amaç ve hedeflerine, aykırı davranış ve çalışmalar içine giremez. Partili her birey; parti içinde çalışmalara katılarak, siyasal ve toplumsal hayatlailgili bilgi ve yeteneklerini geliştirme ve siyasete aktarma hakkına sahiptir.

Partideki görevlendirmelerde ve seçimlerde; parti içi demokrasi ve üyelik hukuku kuralları gözetilerek liyakat, ehliyet ve güven, en başta aranacak belirleyici ölçütler olarak kabul edilir. Üye olan herkes, çalışmalarında bu ilkelere göre davranacağını kabul ve taahhüt etmiş sayılır.

İKİNCİ KISIM

PARTİ ÜYELİĞİ (SPK.md. 6,11,12)

Parti Üyesi Olabilme Şartları :

Madde 6 - Siyasi Partiler Kanunu ile diğer ilgili yasalarda parti üyesi olamayacakları açıkça belirtilmiş olanlar dışında:

6.1 - Partinin Tüzük ve Programını kabul ettiğini, gücü, bilgi ve tecrübeleri nispetinde parti çalışmalarına katılmayı üyelik giriş beyannamesinde beyan ve taahhüt eden,

6.2 - On sekiz yaşını dolduran, medeni ve siyasal hakları kullanma ehliyetine sahip olan,

6.3 - Başka bir siyasi partide üyelik kaydı olmayan,

6.4 - Partiye belirli bir üyelik aidatı ödemeyi taahhüt eden, Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı herkes, DOĞRU PARTİ üyesi olabilir.

Üyelik Başvurusu ve Gerekli Belgeler :

Madde 7 - Üyelik şartlarına sahip olan kişi, ikamet ettiği ilçe başkanlığına parti üyesi en az bir kişiyi referans gösteren “giriş beyannamesi” vermek suretiyle başvurur. Beyanname, kopyalı olarak düzenlenir. İstek halinde “alındı” belgesi verilir. İnternet ve benzeri yolla da üyelik başvurusu yapılabilir. Bu yöntemle üyelik başvurusunun usul ve esasları, üye kayıt yönetmeliği ile düzenlenir.

Üyelik Başvurusunun Karara Bağlanması ve Üye Kayıt İşlemi :

Madde 8 - İlçe yönetim kurulu, üyelik başvurusunu en geç 30 gün içinde karara bağlar. Başvuru kabul edilmiş ise; üyelik kaydı, karar tarih ve sırasına göre “üye kayıt defteri”ne işlenir.

Talebin reddine ilişkin kararlara karşı ilgili kişi, 15 gün içinde ilçenin bağlı olduğu il yönetim kuruluna itiraz edebilir. İl yönetim kurulu itirazı inceler ve 15 gün içinde karara bağlar. Bu karar, parti içi işlemler açısından kesindir.

Aynı kişinin, partide birden fazla üyelik kaydı olamaz. İkametgâhı yasal olarak değişmedikçe, başka bir ilçeye üyelik nakli yapılamaz.

Üye kayıt defteri sadece ilçelerde bulundurulur. Doğrudan Genel Merkez, il veya belde yönetim kurullarına yapılan üyelik başvurularına ilişkin beyanname ve ekleri, ilgilinin ikamet ettiği ilçe başkanlığına gönderilir. İlçe, tüzükte yazılı ayrık durumlar hariç, yukarıda yazılı olan prosedüre (usul ve esaslara) göre işlem yapar.

Partinin, üyelikle ilgili düzenleyici işlemlerine aykırı olarak yapılmış üye kayıtları, geçersizdir. Böyle kayıtlar, Genel Merkez Teşkilat Başkanlığınca üye programından çıkarılır.

Partiden Ayrılmış Olanların Yeniden Üyeliğe Kabulü :

Madde 9 - Memuriyete girme gibi yasal zorunlu bir neden olmaksızın, parti üyeliğinden istifa etmiş olanların yeniden üyelik başvurusu; ikamet ettiği ilçe yönetim kurulunun görüşü alınarak, il yönetim kurulunca karara bağlanır.

Bu konuda verilecek red kararına karşı ilgili kişi; kararın kendisine bildiriminden itibaren 15 gün içinde Genel İdare Kurulu'na (GİK) itiraz edebilir.

Yasal zorunlu bir neden olmaksızın Kurucular Kurulu, Genel İdare Kurulu ile Yüksek Haysiyet Divanı üyeliği, il başkanlığı ve il belediye başkanlığı yapmış olanlar ile partilimilletekilerinden istifa etmiş olanların yeniden parti üyeliği için yapacakları başvurular hakkında karar vermek, Genel İdare Kurulu'na (GİK) aittir. Bu madde hükümleriyle ilgili Genel İdare Kurulu'nun (GİK) vereceği kararlar, parti içi işlemler açısından kesindir.

Sürekli Yurt Dışında Bulunan Vatandaşların Üyeliği :

Madde 10 - Sürekli yurt dışında bulunanlar üyelik başvurularını Türkiye'ye geldiklerinde ikamet ettikleri il, ilçe veya belde başkanlığına, üye giriş beyannamesi göndermek veya vermek şeklinde yazılı beyan ile yaparlar. Başvuru yazısında, ayrıca yurt dışında sürekli oturduğu ve çalıştığı yerlerin adresleri ile Türkiye'ye geldiğinde ikamet ettiği konutun açık adresi belirtilir. Sürekli yurt dışında bulunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, üyelik başvurularını, varsa buldukları yerdeki parti temsilciliği aracılığı ile veya internet üzerinden de yapabilir. Bu yöntemle üyelik başvurusunun usul ve esasları Yönetmelik ile düzenlenir.

TBMM üyesi olanların partiye kabulleri :

Madde 11 - TBMM üyesi olanların partiye kabulleri, Genel İdare Kurulu'nca (GİK) karara bağlanır. Üyeliğe kabul kararı ile giriş beyannamesinin bir sureti, ikametinin bulunduğu ilçeye gönderilerek üyelik kaydı tamamlanır.

Genel Merkezin Üye Kayıt Yetkisi :

Madde 12 - Genel İdare Kurulu (GİK), partiye alınmalarında yarar gördüğü kişiler hakkında aynı şekilde işlem yapmaya yetkilidir.

Genel İdare Kurulu (GİK) kararı ile partiye alınan kişilerin, milletvekili sıfatını taşıyanlar hariç, parti üyelikleri hakkında ilgili ilçe ve il yönetim kurulları, varsa itiraz ve görüşlerini gerekçeli olarak GİK'e bildirebilirler. Bir ay içinde işlem yapılmayan itirazlar, GİK'ce kabul edilmiş sayılır.

Üyeliğin Sona Ermesi :

Madde 13 - DOĞRU PARTİ üyeliği, durumun belgelenmiş olması şartıyla;

13.1 - Ölüm,

13.2 - İstifa,

13.3 - Başka partiye üye olmak, üye olmasa bile başka partide görev almış olmak,

13.4 - Disiplin kurulu kararı ile partiden ihraç edilmiş olmak gibi hallerde sona ermiş olur. Böyle bir durumda ilçe yönetim kurulu; başka bir işlem yapmadan sadece tespit kararı alarak ilgilinin üye kütüğündeki kaydına işler ve ilgili kademe ve makamlara bildirir.

Üyelikten istifanın belgelenmiş sayılması için istifanın ya noter aracılığıyla veya yazılı beyan ile bizzat yapılmış olması gerekir. Bizzat yapılan yazılı istifa bildirimlerinde, imzanın ilgiliye ait olduğunun tespiti yapılır.

13.5 - Üye olma şartlarını sonradan kaybedenler ile üyeliğe giriş sırasında üyelik şartlarını taşımadıkları sonradan anlaşılanların üyelik kayıtları, ilçe yönetim kurulu kararıyla silinir.

İlçe başkanı, kesinleşmiş disiplin kurulu kararı ile ölüm ve istifa etme halleri hariç, başka nedenlerle kaydı silinenlere durumu bildirir tebligat yapar. İlgili kişi, kaydının silinmesi kararına karşı 15 gün içinde il yönetim kuruluna itiraz edebilir. İl yönetim kurulunun red kararına karşı ise, kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde Genel İdare Kurulu'na itirazda bulunabilir. Genel İdare Kurulu'nun (GİK) vereceği karar, parti içi işlemler bakımından kesindir.

Üyelerin Hakları ve Yükümlülükleri :

Madde 14 - Partinin bütün kademe görevleri ve temsil yerleri, tüzük kuralları içinde partili her üyeye açık ve hizmet etmek için aday olunabilecek yerlerdir. Üyeler, parti içi ve dışı ilişkilerinde üye olmanın ön şartı olan parti tüzüğü ile parti programı ve yönetmeliklerin ve bunlara uygun olarak yetkili kurum ve kurullarca oluşturulmuş ilke ve kararlar ile anayasa ve yasaların emredici hükümleri çerçevesinde çalışmalar yapar ve yapılan çalışmalara katkıda bulunurlar.

Parti üyesi; hiçbir ayırım gözetmeksizin, toplumu oluşturan her bireyin, insan olmasından kaynaklanan temel haklar ve özgürlükler önündeki engellerin kaldırılması için üzerine düşen çabayı azimle ve kararlı olarak, gücü ve becerisi nispetinde ifa eder. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Ülkesi ve Milleti ile bölünmez bir bütün olduğunu ve bu bütünlüğün; bireysel, olduğunu ve bu bütünlüğün; bireysel, toplumsal, ekonomik ve siyasal hak ve özgürlüklerin sağlanması ile mümkün olacağı bilinci içinde hareket eder.

Genel Merkez Üye Yazım Kütüğü :

Madde 15 - Partinin üyelikle ilgili tüm işlemleri, ilçe teşkilatlarınca tutulan üye kayıt defterlerinin özetleri esas alınarak “genel merkez e-teşkilat programı” adıyla düzenlenen elektronik veri tabanı üzerinde il ve ilçe ölçeğinde, mahalle, köy ve sandık esasına göre arşivlenir. İlçe teşkilatlarınca yapılan üyelikle ilgili kayıtların e-teşkilat programına aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Merkez Teşkilat Başkanlığınca yönerge ile belirlenir. Üyelikle ilgili parti içi uyuşmazlıkların çözümünde Genel Merkez kayıtları esas alınır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

PARTİ TEŞKİLATI (SPK.md. 7)

Teşkilat :

Madde 16 - Partinin tabandan tavana zorunlu ve ihtiyari birimlerinin tümü, parti teşkilatını oluşturur.

Teşkilat Kademeleri (SPK.md. 7) :

Madde 17 - DOĞRU PARTİ teşkilat kademeleri; belde, ilçe, il ve Genel Merkez teşkilatlarından, belediye meclisi grupları ve il genel meclisi grupları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu'ndan ibarettir. Ayrıca parti teşkilat kademelerinde yan kuruluşlar ve yurt dışı temsilcilikleri oluşturulur. Teşkilatlar, idari ve yerel taksimata göre oluşturulur. Yardımcı kuruluşlar, siyasal eğitim, bilgilenme ve bilgilendirme amaçlı irtibat büroları veya lokaller ile mülki ve idari yapıya göre kurulmuş teşkilata bağlı köy, mahalle ve sandık bölgesi temsilcilikleri ve internet gibi teknolojik araçlarla donanımlı çalışma ve tanıtım yerleri oluşturulabilir.

Teşkilat Kademe Organları :

Madde 18 - Parti teşkilatı, aşağıda yazılı teşkilat kademe organlarından oluşur:

18.1 - İlçe Teşkilatı

- a) İlçe Kongresi
- b) İlçe Başkanı
- c) İlçe Yönetim Kurulu
- d) İlçe Başkanlık Divanı

18.2 - İl Teşkilatı

- a) İl Kongresi
- b) İl Başkanı
- c) İl Yönetim Kurulu

18.3 - Genel Merkez Teşkilatı

- a) Büyük Kongre
- b) Yüksek İstişare Kurulu
- c) Eş Genel Başkan
- d) Genel İdare Kurulu (GİK)
- e) Başkanlık Divanı (BD)
- f) Yüksek Haysiyet Divanı (YHD)

18.4 - Yan Kuruluşlar

- a) Bilim Kurulu
- b) Diğer Yan Kuruluşlar

18.5 - Gruplar

- a) TBMM Parti Grubu
- b) İl Genel Meclisi Grupları
- c) Belediye Meclisi Grupları

Mahalle, Köy, Sandık Bölgesi ve Seçim Çevresi Temsilci ve Kurulları :

Madde 19 - Mahalle, köy ve sandık bölgesi; parti çalışmalarının temel zeminidir. Partiyi ve parti faaliyetlerini tanıtmak, aksaklıkları ve talepleri tespit edip rapor etmek, verilecek parti görevlerini yapmak üzere, ilçe ve belde yönetim kurullarınca parti üyeleri arasından köy, mahalle ve sandık bölgesi temsilcilikleri veya üç kişiden az olmayan temsilci kurullar oluşturulabilir.

İl yönetim kurulları, seçim çevresi ölçeğinde, seçim dönemlerinde veya uygun görülen zamanlarda seçim çevrelerindeki her tür seçim çalışmalarını sevk ve idare edecek kurullar oluşturabilirler.

Yurt Dışı Temsilcilikler (SPK.md. 7, 31) :

Madde 20 - DOĞRU PARTİ; vatandaşlarımızın ve uluslararası kurum ve Türklerin, Türk kökenli – Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımızın yoğun yaşadığı ülkeler ile uluslararası kurum ve ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkelerde, o ülkelerin mevzuat ve uygulamalarını gözeterek, hal ve vaziyetin gerektirdiği yerleşim yerlerinde, ilgili eş genel başkan yardımcısının teklifi üzerine, Genel İdare Kurulu'nun (GİK) kararıyla yurt dışı temsilcilikleri oluşturulur. Yurtdışı temsilciliği açılacak ülkeler; AB ülkeleri, AB üyesi olmayan Avrupa ülkeleri, KKTC, ABD, Kanada, Balkan ülkeleri, Kavyasya ve Orta Asya ülkeleri, Rusya Federasyonu, Ukrayna, Orta Doğu ülkeleri, Latin Amerika ülkeleri, Asya ve Pasifik ülkeleri, Afrika ülkeleridir.

TEŞKİLAT ORGANLARININ OLUŞUMLARI, GÖREV VE YETKİLERİ
BELDE TEŞKİLATI (SPK.md. 7/1, 20)

Belde Teşkilatı :

Madde 21 – İl ve ilçe merkezleri dışında belediye teşkilatı olan yerlerde kurulur. Belde teşkilatları ilçe başkanlığına bağlıdır. Belde başkanı, ilçe yönetim kurulunun teklifi ve il yönetim kurulunun kararıyla atanır. Belde yönetim kurulu belde başkanının teklifi ve ilçe yönetim kurulunun onayıyla atanır. Belde yönetim kurulu üye sayısı üçten az, yediden fazla olamaz. Belde başkanı; Parti'nin belde düzeyindeki çalışma ve faaliyetlerinin koordinasyon ve yürütmesini sağlar, denetimini gerçekleştirir ve belde teşkilatını temsil eder.

İKİNCİ AYIRIM
İLÇE TEŞKİLATI (SPK.md. 20, 21)

İlçe Kongresi :

Madde 22 - İlçe teşkilatının en üst karar ve denetim organı olan ilçe kongresi, seçilmiş ve tabii delegelerden oluşur. İlçe başkanı ile ilçe yönetim kurulunun asıl ve yedek üyelerini; ilçeyi temsil edecek il kongre delegelerini seçer, gündemindeki konuları müzakere edip kararabağlar.

İlçe Kongresi Delegeleri :

Madde 23 - İlçe kongresi, seçilmiş en fazla 400 delege ile tabii delegelerden oluşur. İlçeye kayıtlı üye sayısı 400'den az ise, üyelerin tamamı ilçe kongre delegesi sayılır.

İlçeye kayıtlı üye sayısı 400'den fazla ise; önce her mahalle ve köy için birer delege tahsis edilir. Tahsis toplamı, 400 sayısından düşülür. Arta kalan delege sayısı, partinin son milletvekiligenel seçiminde o ilçede almış olduğu toplam oy rakamına bölünür. Bölüm sonucu çıkan kat sayının, o ilçeye bağlı her mahalle veya köyde alınmış oyla çarpımı sonucu çıkan sayı ile tahsisolunan sayının toplamı, ilgili mahalle veya köyün ilçe kongresi için seçeceği delege sayısını teşkil eder. Delege dağılımında eksikler, küsurat büyüğüne göre yapılan sıralama ile tamamlanır.

Çeşitli nedenlerle partinin almış olduğu oyun belli olmaması halinde; son yerel seçim sonuçlarına göre, onun da belli olmaması halinde, ilçenin toplam seçmen sayısı ile mahalle ve köy seçmen sayılarına göre aynı yöntem uygulanmak suretiyle delege dağılımı belirlenir. İl ve ilçe teşkilatları, karar defterine Kongre kararını aldığı andan itibaren Kongrelerini yapabilir.

Kongresince seçilmiş ve halen görevde bulunan ilçe yönetim kurulu başkan ve asıl üyeleri ile partili ilçe belediye başkanı ve ilçeye bağlı partili belde belediye başkanları ilgili ilçenin; partili büyükşehir belediye başkanları dışındaki partili il belediye başkanları ise merkez ilçe kongresinin tabii delegesidirler. Geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakkı yoktur.

İlçe Kongresi Delege Seçimleri :

Madde 24.

24.1 - İlçe kongresi delege seçimleri; üst kurulun kongre hazırlık talimatına göre, ilçe yönetim kurulunca hazırlanacak belli bir takvim içinde gerçekleştirilir.

24.2 - Delege seçimi, köy ve mahalle ölçeğinde yapılır. İlçe yönetim kurulu; her köy ve mahallede kayıtlı parti üyelerinin listelerini, üye kayıt defterine uygun olarak ayrı ayrı hazırlayıp köy ve mahalle temsilcisi veya yönetimine gönderir. Üyelerin tanınmasını sağlayacak bilgileri içerecek şekilde, Genel Merkez'in Cumhuriyet başsavcılığının kayıtlarını esas alarak hazırladığı üye kayıtları esas alınarak düzenlenecek bu listeler, delege seçiminden en az 15 gün önce köy ve mahallede uygun bir yerde ve ilçede ilçe binasında askıya çıkarılmaksuretiyle duyurulur. Listeler, seçim yapılana kadar askıda kalır. Listelerin askıya çıkarıldığı tarih ile indirildiği tarih, askı yapılan yerlerde birer tutanakla tespit edilir.

24.3 - İlçeye bağlı belde var ise beldeye bağlı mahallelerden belde kongresi tarafından seçilecek ilçe kongresi delege sayısı belde kongresinden önce ilçe yönetim kurulunca belirlenir ve belde başkanlığına bildirilir.

24.4 - Partiye kayıtlı olduğu halde listede yer verilmeyen veya üye olmadığı halde listede yazılı olan kişilerle ilgili olarak, askı tarihinden itibaren 5 gün içinde ilçe yönetim kuruluna partili her üye tarafından itiraz edilebilir.

24.5 - İlçe yönetim kurulu, itirazı iki gün içinde karara bağlar. İtirazın kabulü halinde, listede gerekli düzeltmeyi yapar. İlçe yönetim kurulu iki gün içinde karar vermez veya kararı red şeklinde olursa, ilgili kişi 3 gün içinde il başkanlığına itiraz edebilir. İl yönetim kurulunca verilecek karar, parti içi işlemler açısından kesindir. İlçe başkanlığının bu karara uyması zorunludur. İlgili kişi, il yönetim kurulunca verilmiş kararı ibraz ederek delege seçimine iştirak edebilir. İtiraz üzerine düzeltme yapılan listeler ilan edilir.

24.6 - Mahalle ve köy delege seçimlerinin nerede ve hangi saatler arasında yapılacağı, delege seçmen listesinin askısında belirtilir. Belli edilmiş gün ve saatte, delege seçimi yapabilmek için, kesinleşmiş delege seçmen listesinde yer alan üyelerin salt çoğunluğunun katılımı aranır. Yapılacak yoklamaya göre salt çoğunluk yok ise, aynı gün ve aynı yerde iki saat sonra hazır bulunan üyelerin katılımı ile delege seçimi yapılır.

24.7 - Delege seçimleri, ilçe yönetiminin görevlendireceği kişi veya kişilerin gözetim ve denetiminde gizli oy, açık tasnif esasına göre liste yöntemi ile yapılır. Sonuç tutanağa bağlanır ve ilçe yönetim kuruluna teslim edilir. Tüzüğün 39. maddesinde yazılı esaslar, delege seçimleri hakkında da uygulanır.

24.8 - Delege seçimlerine karşı seçimden itibaren 3 gün içinde il yönetim kuruluna itiraz edilebilir. İl yönetim kurulunun vereceği karar kesindir.

24.9 - Delege seçimiyle ilgili yukarıda açıklanan her tür itirazlarda; isteği halinde, itiraz eden kişiye alındı belgesi verilir ve verilen karar kendisine bildirilir.

İlçe Başkanı :

Madde 25 - İlçe başkanı, ilçe kongresi tarafından gizli oylama açık tasnif ile tek derecede seçilir. Partinin ilçe düzeyindeki çalışma ve faaliyetlerinin koordinasyon ve yürütülmesini sağlar, denetimini gerçekleştirir ve ilçe teşkilatını temsil eder. Aynı kişi kesintisiz en fazla üç (3)olağan dönem için ilçe başkanı seçilebilir. Ancak ara veren kimseler tekrar aynı göreve seçilebilir.

İlçe Yönetim Kurulu :

Madde 26 ' İlçe yönetim kurulu, ilçe kongresi tarafından gizli oyla seçilen ilçe başkanı hariç en az 5, en fazla 10 asil üyeden oluşur. İlçe kongresinde gizli oy ile en az 2,en fazla 5 yedek üye seçilir. İlçe yönetim kuruluna, ilçe başkanı başkanlık eder.

İlçe Başkanlık Divanı :

Madde 27 - İlçe başkanlık divanı, ilçe başkanının başkanlığında, ilçe düzeyinde görev yapan parti içi organdır. İlçe başkanlık divanı üyeleri; ilçe başkanı tarafından ilçe yönetim kurulu üyeleri arasından belirlenir. İlçe başkanlık divanı üyeleri ilçe başkan yardımcısı sıfatıyla görev yapar. İlçe başkanlık divanı üyeleri arasındaki görev dağılımı, Tüzüğün 78. maddesinde belirtilen iş bölümü esasına göre ilçe başkanı tarafından yapılır.

İlçe Başkanlık Divanı; en az 1 başkan yardımcısı, 1 muhasip ve 1 sekreter olarak, İlçe Yönetim Kurulu üyeleri arasından belirlenir.

İlçe başkanlık divanı, ilçe başkanının başkanlığında, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve tüzükte yazılı ayrık durumlar dışında katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

İlçe başkanlık divanı, ilçe yönetim kurulunun gündemini hazırlar, ilçe başkanının tevdi ettiği işleri yapar, ilçe kongresi ve ilçe yönetim kurulunca alınmış kararların ve verilen görevlerin icrasını sağlar. İlçe başkanlık divanı üyeleri, Tüzüğün 78. maddesinde belirtilen Eş Genel Başkan Yardımcıları arasındaki işbölümü talimatına uygun biçimde ilçe düzeyinde görev yaparlar. Tüzüğün 79.1 maddesi hükmü, ilçe başkanlık divanı hakkında da uygulanır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM İL TEŞKİLATI (SPK.md. 19, 21)

İl Kongresi :

Madde 28 - İl teşkilatının en üst karar ve denetim organı olan il kongresi, seçilmiş ve tabii delegelerden oluşur. İl başkanı, il yönetim kurulu ve il disiplin kurulu asıl ve yedek üyeleri ile ili temsil edecek büyük kongre delegelerinin seçimini yapar, gündemindeki konuları müzakere edip karara bağlar.

İl Kongresi Delegeleri :

Madde 29.

29.1 - İl kongresi, ilçe kongrelerince seçilmiş delegeler ile tabii delegelerden oluşur. İlin seçilmiş delege sayısı en fazla 600'ü geçemez.Hangi ilçenin kaç delege ile il kongresinde temsil olunacağı şöyle belirlenir:

29.2 - Önce her ilçeye birer delegelik tahsis edilir. Tahsis toplamı, 600'den düşülür. Kalan sayının, kongre öncesi yapılmış son milletvekili genel seçiminde partinin o ilde almış olduğu toplam oya bölünmesiyle kat sayı elde edilir.

29.3 - Bu kat sayının, partinin ilçede almış olduğu toplam oyu ile çarpımı sonucu elde edilecek rakama bir adet tahsisin ilavesiyle ulaşılabacak rakam, o ilçenin il kongresi için seçeceği delege sayısını oluşturur.

29.4 - İl bünyesinde, seçimlerden sonra üçten fazla yeni ilçe kurulmuş olması veya il kongresinin yapılacağı tarihe göre genel seçim yapılmamış veya partinin seçimlere katılmamış olması gibi hallerde; yapılmış son yerel seçimler, bu seçimlerle ilgili birinci cümlede yer alan nedenlerin varlığı halinde ise il ve ilçe seçmen sayıları esas alınarak yukarıda yazılı yöntemle ilçelerin temsil olunacağı il kongresi delege sayıları belirlenir.

29.5 - İlin partili milletvekilleri, partili il ve büyükşehir belediye başkanları ile il kongresince seçilmiş ve halen görevde bulunan il yönetim ve il disiplin kurulu başkan ve asıl üyeleri il kongresinin tabii delegeleridirler.

29.6 - Geçici il yönetim ve disiplin kurulu başkan ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakkı yoktur.

İl Başkanı :

Madde 30 - İl Başkanı, il kongresi tarafından gizli oylama ile tek derecede seçilir. Partinin il düzeyindeki çalışma ve faaliyetlerinin koordinasyon ve yürütülmesini sağlar, denetimini gerçekleştirir ve il teşkilatını temsil eder. Aynı kişi kesintisiz en fazla üç (3) olağan dönem için il başkanı seçilebilir. Ancak ara veren kimseler tekrar aynı göreve seçilebilir.

İl Yönetim Kurulu :

Madde 31 – İl yönetim kurulu, il kongresi tarafından gizli oy ile seçilen, il başkanı hariç en az 7, en fazla 14 asil üyeden oluşur. İl kongresinde gizli oy ile en az 3, en fazla 7 yedek üye seçilir. İl yönetim kuruluna, il başkanı başkanlık eder

Madde 32 - İl başkanlık divanı, il başkanının başkanlığında, il düzeyinde görev yapan parti içi organdır.

İl başkanlık divanı üyeleri, il başkanı tarafından il yönetim kurulu üyeleri arasından belirlenir. İl başkanlık divanı üyeleri, il başkan yardımcısı sıfatıyla görev yapar.

İl başkanlık divanı üyeleri arasındaki görev dağılımı, il başkanı tarafından yapılır.

İl başkanlık divanı il başkanının başkanlığında, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve tüzükte yazılı ayrı durumlarda katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. İl başkanlık divanı, il yönetim kurulunun gündemini hazırlar, il başkanının tevdi ettiği işleri yapar, il kongresi ve il yönetim kurulunca alınmış kararların ve verilen görevlerin icrasını sağlar. İl başkanlık divanı üyeleri, Tüzüğün 78. maddesinde belirtilen Eş Genel Başkan Yardımcıları arasındaki işbölümü talimatına uygun biçimde il düzeyinde görev yaparlar. Tüzüğün 70. maddesi hükmü, il başkanlık divanı hakkında da uygulanır.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

İLÇE VE İL KONGRELERİNE İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

Olağan Kongre Zamanı ve Seçilecek Delegeler:

Madde 33.

33.1 - İlçe ve il kongrelerinin olağan kongre takvimi, üst kademe kongresinin yapılmasından önce gerçekleştirilecek şekilde, Genel İdare Kurulu'nca kararlaştırılır.

İlk defa kurulan İl ve İlçe teşkilatları, kurucular kurulu ile İl ve İlçe kongrelerini yapabilir.

33.2 - Bu süre iki yıldan az, üç yıldan fazla olamaz. Genel İdare Kurulu'nun yetki vermesi ve belirleyeceği kongre takvimi içinde olması şartıyla, il'e bağlı ilçelerde yapılacak ilçe kongrelerinin takvimi, ilçenin görüşü alınarak il yönetim kurulunca belirlenir.

33.3 - İlçe ve il kongrelerinde, üst kademe kongresi için seçilmesi gereken sayıda delege seçimi yapılır.

Kongre delegeliği, parti üyeliği devam etmek şartıyla, onu seçen kongrenin olağan toplantısına kadar devam eder.

33.4 - Genel İdare Kurulu, delege seçimlerinde kanun ve tüzük hükümlerine aykırılık olmasının saptanmış olmasına münhasır olmak üzere ilçe, il ve büyük kongre delege seçimlerini, ilçe ve il ölçeğine göre kısmen veya tamamen iptal edip yeniden yapılmasına, üyetam sayısının en az 2/3 çoğunluğunun oyu ile karar verebilir.

Kongre Gündemlerini Belirleme Yetkisi :

Madde 34 - Kongre gündemleri, ilgili kademe yönetim kurulunca belirlenir. Ancak en geç kongre divanı oluşturulup gündem okunduktan hemen sonrasında kadar divan başkanlığına verilmiş ve kongrede hazır bulunan delegenin en az % 5'i tarafından yapılan ilave gündem teklifleri müzakereye açılır ve yapılacak oylama sonucuna göre karara bağlanır.

Üst kademelerce belirtilen konuların, alt kademe kongre gündemine alınması zorunludur.

Kongre Delege Listesinin Seçim Kurulunca Onaylanması ve İlanı (SPK.md. 21) :

Madde 35 - İlçe ve il başkanlıkları, kongrelerinin seçilmiş ve tabii delegeler listesini kongreden en az 15 gün önce iki nüsha olarak yetkili seçim kurulu başkanlığına verirler. Bu listeye kongre gündemi ile kongrenin yapılacağı yer, gün ve saati, çoğunluk olmaması halinde en fazla 7 gün sonra yapılacak ikinci toplantıya ilişkin aynı bilgileri içeren yazı eklenir. Listenin bir örneği, kademe merkezinde ilan edilir. Bağlantı var ise, ayrıca internette yayımlanır.

Seçim kurulu başkanı, eksiklik yok ise listeyi ve eklerini onaylar. Onaylanan liste ve ekleri, kongreden 7 gün önce kongresi yapılacak teşkilat kademesi binasında askıya çıkarılmak suretiyle ilan edilir. Askı süresi 3 gündür.

İlan süresi içinde yapılacak itirazlar, yetkili seçim hakimi tarafından incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listelerle toplantıya ilişkin diğer hususlar, hakim tarafından onaylanarak teşkilat kademe başkanlığına gönderilir.

Böylece onaylanan liste, kademe kongresinin delege yoklama cetvelini oluşturur.

İlçe ve İl Kongresinin İlanı :

Madde 36 - İlçe ve il yönetimi; kongre gününden en az 15 gün önce internet, varsa web sayfasında, GSM mesajı, sosyal medya (facebook mesajı - twitter- whatsapp, instagram vb.), e-mail gibi bir veya birkaçı aracılığı ile yer, gün, saat ve gündemi belli edecek şekilde kongre

yapılacağıın duyurusunu yapar. Ulusal bir gazetede ilan mecburiyeti yoktur. Ayrıca kongrenin gün, saat ve yeri, en az 7 gün önce, gerekli güvenlik önlemlerinin alınması amacıyla yetkili mülki amirliğe bildirilir.

İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamadığı takdirde, ikinci toplantının hangi gün, yer ve saatte yapılacağı, ilanda belirtilir.

İlçe ve il kongrelerinin gazete ile ilanı zorunlu değildir. Kademe başkanlığı, kongrenin sağlıklı ve demokratik olmasını sağlayacak gerekli sözlü veya yazılı duyuruda bulunmakla yetkili ve görevlidir.

Kongre Toplantı ve Karar Yeter Sayısı :

Madde 37 - Kongreler, delege toplam sayısının en az dörtte birinin katılımı ile toplanır. İlk toplantıda yeterli katılım olmaması halinde, ikinci toplantı katılanlarla yapılır. Kongrede kararlar, tüzükte yazılı ayrı durumlarda saklı olmak üzere, oylamaya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

Kongrenin Açılışı, Kongre Divanı, Divanın Yetki ve Görevleri :

Madde 38.

38.1 - Kongre başlamadan önce toplantı nisabının varlığı, yoklama cetvelindeki imzalar sayılmak suretiyle kademe sekreteri ve en az iki delegenin imzasını taşıyan bir tutanakla tespit edilir. Kongrenin açılışı, kongresi yapılan teşkilat kademe başkanı veya onun görevlendireceği kademe yönetim kurulu üyesi tarafından yapılır.

38.2 - Divan başkanlığı için tek aday var ise, oylaması açık yapılır. Divan Başkanlığı için birden fazla aday olması halinde divan başkanının nasıl seçileceğine Genel Kurul karar verir. Ancak, üye tam sayısının onda birinin yazılı istemi halinde divan başkanı gizli oyla seçilir.

Böyle bir durumda, gizli oylamanın gerektirdiği tedbirler derhal alınır ve üç kişiden az olmayan sayım ve tasnif kurulu açık oylama ile oluşturulur.

38.3 Kongreyi, kongre başkanlık divanı adına divan başkanı yönetir. Divanda kararlar çoğunlukla alınır. Eşitlik olması halinde divan başkanının katıldığı görüş kabul edilir.

38.4 - Kongrenin düzen ve ahenk içinde yürütülmesi, parti tüzüğü ile ilgili yasa ve mevzuata uygun olarak gerçekleşmesini temin için gerekli önlemleri almak ve düzeni sağlamak, kongre gündemini icra etmek, tutanağı düzenlemek ve muhafaza etmek, kongre başkanı ve divanın yetki ve görevidir.

38.5 - Kongre divanını, divan başkanı temsil eder. Siyasi Partiler Kanunu'nun 4. Kısımında yazılı yasaklara aykırı konuşma yapan veya davranışta bulunan herkese, divan başkanı derhal müdahale ederek delege olanların oy hakkı saklı kalmak kaydıyla, salondan çıkarmak gibi gerekli önlemleri alır. Gerekli olması halinde toplantıya ara verir, dinleyici yerlerinin boşaltılmasını temin ederek, düzeni sağladıktan sonra kongreye kaldığı yerden devam edilir.

38.6 - Divan başkanı, divan tarafından onaylı kongre tutanak örneğinin bir nüshasını ekleri ile birlikte ilgili kademe başkanına, bir nüshasını ise üst kademe yönetimine teslim eder.

Kongrelerin Görev ve Yetkileri :

Madde 39 - Kongre, ilgili teşkilat kademe yönetim organının faaliyet ve hesapları ile yeni dönem bütçelerini müzakere edilip karara bağlayan, yeni yönetim organlarını ve üst kademe delegelerini seçen kuruldur.

İlgili kademelerin en üst karar ve denetim organı olan kongrelerde; parti tüzük ve programı çerçevesinde yerel ve genel her türlü hizmet ve faaliyet hakkında görüşmeler yapılabilir, kararlar alınabilir.

Yönetim kurulunun ibrası, kongrede karara bağlanır. İbra oylamasına, ilgili yönetim kurulu başkan ve üyeleri katılamazlar. Görüşmelerde istek sırasına göre söz verilir. Üst kademe görevlilerine öncelik tanınır. Faaliyet ve hesap raporunda karşı oy yazısı olmayan yönetim kurulu üyesi, rapor aleyhine konuşmak için söz alamaz ve konuşamaz.

Kongrelerde aday olan özürülüler için kendilerini ifade edecek imkanlar ve ayrıca işitme özürülüler için tercümanlık gibi hizmetler, imkanlar ölçüsünde sağlanır.

İlçe ve İl Kongrelerinde Yapılacak Seçimler ve Adaylık :

Madde 40.

40.1 - İlçe ve il başkanları, ilçe ve il kademe organları seçimleri ile üst kademe delegeseçimleri, gizli oy ve açık tasnif esasına göre, parti yönetmelikleri ile parti tüzüğü ve kanuna uygun olarak ilgili seçim kurulunun gözetim ve denetiminde yapılır.

40.2 - Seçim kurulu başkanı, bir başkan ve iki üyeden oluşan yeteri kadar sandık seçim kurulu oluşturur. Kurul başkanı ile bir üye memurlardan, diğer üye ise aday olmayan üyeler arasından seçilir. Her sandık için aynı şekilde ve sayıda yedek sandık kurulu belirlenir. Sandık kurulu başkanının yokluğunda, memur üye sandığa başkanlık eder.

40.3 - Kongrede yapılacak seçimler, ara verilmeksizin sonuçlanıncaya kadar devam eder.

40.4 - Seçilme yeterliliğine sahip partili her üye, kendi seçim bölgesi olan ikametgah bölgelerinden birinde, kongrede yapılacak seçimlerde aday olabilir veya aday gösterilebilir.

40.5 - Kongrelerde adaylık başvurusu, divan oluştuktan sonra belli edilmiş süre dolmadan divana yapılır. Divan başkanlığı, gündemin "seçimler" maddesinde veya daha önce aday başvurularının en son ne zamana kadar yapılabileceğini ilan eder ve ilan edilmiş saat gelince aday başvuruları için sürenin dolduğunu, varsa bu başvuruların derhal yapılması gerektiğini tekrar duyurur ve daha sonra yapılacak aday başvurularını işleme koyamayacağını ilan eder. Divan, aday başvurularını veriliş sırasına göre ayrı ayrı okumak suretiyle kongre genel kurulunun bilgisine sunar. Adaylıktan çekilme ve itirazlar varsa, karara bağlayarak adaylıkları kesinleştirir. Kesinleşmiş adaylar, okunmak suretiyle duyurulur ve ayrıca salonda uygun yerde ilan edilir. Divan tarafından onaylı liste örneği ise, hazır bulunan seçim kuruluna verilir.

40.6 - Aday listelerinin kesinleşmesi için belli edilen süre içinde yapılacak yazılı çekilme beyanları, divanca kimlik tespiti ile tutanağa geçirilir ve hazırlanacak kesinleşmiş aday listesi tutanağında belirtilir. Adaylıkların kesinleşmesinin ilanından sonra ve seçim süresince yapılacak yazılı çekilme beyanları, sayım dökümde nazara alınmaz. Ancak bunlardan seçilenler olur ise, istifa etmiş sayılırlar.

40.7 - Organ ve delege seçimleri liste yöntemine göre yapılır. Asıl ve yedek üye adaylarını gösterir şekilde "liste yöntemi" esasına uygun öneri yapılmamış ise, her organ ve delegelikler için yapılan ferdi adaylıklar tamamlanıp kesinleştirildikten sonra, divanca soyadı esasına göre çarşaf liste sıralaması yapılır. Sıralamanın hangi soyadından başlayacağı çekilecek kur'a ile belirlenir. Böylece her organ için yapılan adaylıklar, ayrı sütunlar halinde tek veya birden fazla sayfada sıralanır. İsimlerin yanına işaret konacak kare veya daire boşluklara yer verilir ve yeteri kadar çoğaltılır. Birer örneği divanca onaylı yeterli sayıdaki listeler, mühürlenmek ve oypusulası olarak kullanılmak üzere, zarflarıyla birlikte yetkili seçim kuruluna teslim edilir.

40.8 - Çarşaf liste uygulamasında oylar, seçim kurulunca mühürlü listedeki isimlerin yanında yer alan kare veya daire içi işaretlenerek, mühürlü zarfa konduktan sonra sandığa atmak suretiyle kullanılır. Asıl ve yedekleri dahil, seçilmesi gereken sayıdan fazla veya yarısından eksik işaretli oylar geçersizdir. Sayım döküm sonucu en çok oya göre yapılacak sıralama ile asılve yedekler belirlenir. Eşit oy halinde seçim kurulunca kur'a çekilir.

40.9 - Adaylar, liste yöntemine uygun olarak önerilmiş ise, bu takdirde seçimler; listenin zarfa konup sandığa atılması suretiyle yapılır. Delege oyunu, listeyi aynen veya listedeki aday veya adayları çizerek dilediği ferdi adayları yazmak suretiyle kullanabilir.

40.10 - Oyların liste halinde kullanılması durumunda, listedeki adayların yarıdan fazlasının silme veya çizme sonucu boş bırakılmış, yahut organ üye sayısından fazla ilave yapılmışsa, bu ilave yapılmışsa, bu oy pusulaları geçersizdir. Divan başkanınca kesinleştirilmiş aday listelerinde yer almayanlara verilecek oylar, nazara alınmaz.

40.11 - Seçimlerin, liste yöntemi uygulanmak suretiyle yapılması halinde; ferdi adayların isimleri, soyada göre sıralanır ve ayrı bir kağıda yazılarak oy kabin veya kabinlerinde asılı olmaları sağlanır.

40.12 - Adaylıkların kesinleştirilmesinden önce usulüne uygun vaki çekilmeler sonucu, organ üye tamsayısının salt çoğunluğundan fazla boşalma olan listeler, liste olma özelliğini kaybeder.

40.13 - Belde, ilçe ve il kongrelerinde bütün seçimler birlikte yapılır.

40.14 - Organ ve delege seçimleri için "liste" şartlarının varlığı halinde, aday isimlerinin baş tarafına kare veya daire oluşturulmasına gerek kalmaz. Adaylar, listede aday olarak gösterilen yere seçilmiş olurlar.

40.15 - Siyasi partilere üye olmasında yasal sakınca olmayıp, bir kamu kurum ve kuruluşunda veya bunlara bağlı şirket, teşebbüs, teşekkül, iştirak veya kuruluşlarda görev veya hizmet yapan kişiler, bu görev ve hizmetlerinden ayrılmadıkça kongrece seçimi yapılan parti organlarına başkan olarak aday olamaz veya aday gösterilemezler.

40.16 - Aralarında ikinci dereceye kadar kan veya sıhri hısımlığı bulunan partili üyeler, aynı teşkilat kademesinde eş zamanlı olarak ana kademe ve yan kuruluş kademe başkanı olamazlar.

40.17 - Bu hükümlere aykırı olarak görev alanların görevine GİK kararıyla son verilir.

Kongrelerde Oy Hakkını Kullanma Şekli :

Madde 41 - Kesinleşmiş delege listesinde yazılı olmayan delegeler oy kullanamaz.

Delege; nüfus cüzdanı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, sürücü belgesi gibi resimli ve resmi nitelikteki belgelerden biri ile veya resimli ve mühürlü üye kimlik kartı ile kimliğini ispat ettikten ve delege listesinde isminin karşısındaki yeri imzaladıktan sonra oyunu kullanılır. Oylar, oy verme sırasında sandık kurulu başkanınca verilen, kurulca mühürlenmiş adayları gösterir listelerin zarfa konularak sandığa atılması suretiyle kullanılır. Bu işlem bittikten sonra delegenin ikinci imzası alınır ve kimlik belgesi iade edilir.

Delege oyunu bizzat kendisi kullanır. Özürlüler istediği takdirde, sandık alanında bulunan akrabalarından birinin, akrabası yoksa delegelerden birinin yardımıyla oy kullanabilir. Bir delege birden fazla özürlüye yardım edemez.

Seçimlerle İlgili İtiraz (SPK.md. 21/ 10) :

Madde 42 - Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren 2 gün içinde seçim sonuçlarına karşı, seçim kurulu başkanına itiraz edilebilir. Bu itirazlar hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. Hakimin kararı seçimlerin iptali ve yenilenmesi yönünde ise, bir aydan az ve iki aydan fazla olmayacak bir süre içerisinde, hakimin belirleyeceği tarihte sadece seçim yapılır.

Kongre Sonuçları ve Tutanaklarının Üst Organa Bildirilmesi :

Madde 43 - İlçe başkanları, kongre divan başkanı tarafından kendisine tevdi olunacak ilçe kongresi tutanak örnekleri ile kongrede yapılan seçim sonuçlarını gösteren seçim kurulu tutanak örneğini, itiraz süresi geçtikten, itiraz edilmiş ise sonuçlandıktan hemen sonra Teşkilat Başkanlığı'na gönderilmek üzere il başkanlığına verir. İl başkanlığı da il kongresiyle ilgili aynı bildirim yapılar. İl ve ilçe başkanları ayrıca Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili maddesinde belirtilen ana kademe ve yan kuruluş organları ile ilgili resmi bildirimleri mülki makamlara en geç 15 gün içinde yaparlar. Beldelerde tüm bildirimler, beldenin bağlı olduğu İlçe Başkanlığınca yapılır.

İlçe ve İl Kongrelerinin Olağanüstü Toplanması :

Madde 44 - İlçe ve il kongrelerinin olağanüstü toplanması, Genel İdare Kurulu kararıyla veya kademe delege tam sayısının 1/5' inin parti içi demokrasi hakem kurulunda veya noterlikte tevsik edilmiş yazılı isteği ile yapılır.

Şartların oluşması halinde, kademe yönetim kurulunun gerekli hazırlıkları yaparak talebin tebliğinden itibaren 45 gün içinde olağanüstü kongreyi toplaması zorunludur.

Olağanüstü toplantının gündemi, toplantıyı talep edenlerce belirlenir. Gündemin neden ibaret olduğu karar veya talep yazısında belirtilir. Olağanüstü toplantı gündemine başka gündem maddesi eklenemez. Ancak kademe başkan ve yönetim kurulu ile üst kademe delege seçimlerinin olağanüstü kongre ile yenilenebilmesi talebinin beldelerle ilgili olması halinde il yönetim kurulunun, ilçe ve il yönetim kurulları ile ilgili olması halinde ise Genel İdare Kurulu'nun onayı gereklidir.

Alt Kademenin Üst Kademe Kongresinde Temsili :

Madde 45 - Üst kademe kongresinin yapıldığı tarihe göre, kongresi yapılmamış olmakla birlikte azami seçilmişlik süresi olan üç yıl dolmamış ise alt kademe, var olan delegeleriyle üstkademe kongresinde temsil olunur. Ancak, yetkili makamca kongre tarihinin belirlenmiş olmasına karşın belirlenen kongre takvim süresi içinde kendi kademesinin kongresini yapmamış olan ilçe

veya il teşkilatı, üst kademe kongresinde delege ile temsil olunamaz.

BEŞİNCİ AYIRIM

İLÇE VE İL YÖNETİM KURULLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

Kurucu Yönetim Kurulları :

Madde 46 - İlçe ve il kademe teşkilatlarının ilk kuruluşları Genel İdare Kurulu'nca atama ile sağlanır. Genel İdare Kurulu'nca Teşkilat Başkanlığına verilen yetki ile Teşkilat Başkanlığı atama ve işten el çektirme yapabilir. Önce kademe başkanı atanmış kişiye "yetki" belgesi verilir. Bu kişinin oluşturacağı listenin, merkezce onaylanması ile kurucu yönetim kurulu oluşmuş olur.

Yönetim Kurullarının Toplantı ve Karar Oylamaları :

Madde 47 - İlçe ve il yönetim kurulları, ayda en az iki defa olmak üzere üye mevcudunun salt çoğunluğu ile olağan toplantı yapar. Kararlar, bu tüzükte aksine hüküm yoksa, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Oylarda eşitlik olması halinde başkanın katıldığı görüş kabul edilmiş sayılır.

Yönetim kurulları, kurul başkanının veya kurul üye tam sayısının 1/3'ünün talebi halinde olağan üstü toplanırlar. Olağanüstü toplantılarda sadece toplantı nedeni olan konular görüşülür.

Yönetim kurulu kararları karar defterine yazılır veya bilgisayar çıktısı alınarak bu deftere yapıştırılır ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif kalanlar, "muhalifim" şerhi ile yetinebilecekleri gibi muhalefet nedenlerini de yazabilirler.

Kademelerde Partinin Temsili :

Madde 48 - Belde, ilçe ve il başkanları, görevli oldukları kademelerde parti teşkilatını temsil ederler. Temsil ettikleri teşkilatın hesap işlerine ait belgeleri muhasip üyesi ile birlikte imza ederler.

Başkanın yokluğunda teşkilat, protokol sırasındaki başkan yardımcısı tarafından temsil olunur.

İlçe ve İl Yönetim Kurullarının Görev ve Yetkileri :

Madde 49 - İlçe ve il yönetim kurulları, teşkilat kademelerinde parti faaliyetlerinin, parti tüzüğü ve yasal mevzuata uygunluğunu gözetir, denetler, koordinasyon sağlar, tüzüğün verdiği yetki ve görevleri ifa ederler.

Partinin program ve faaliyetinin tanıtım ve gelişimi için tüzüğe uygun gerekli her tür çalışma ve faaliyette bulunurlar. Yapılacak iş ve amaca göre dar veya geniş kapsamlı toplantılar düzenleyebilirler. Partinin ilkeleri doğrultusunda amaçlarını gerçekleştirmek üzere, parti içi veya dışından uzman kişilerden geçici veya sürekli çalışma grupları ve komisyonlar oluşturabilirler.

Doğacak durum ve gereklere göre, bir üst yönetimin olurluğuyla toplantılar, miting, panel, seminer, sempozyum ve benzeri etkinlikler düzenleyebilir ve partinin program ve hedeflerini tanıtmak ve bilgilendirmek amacıyla gerekli gördükleri içe dönük veya dışa açık toplantılar yapabilirler.

Kongrelerle ilgili gerekli hazırlık ve uygulama çalışmaları, ilgili tüm işlemler, seçim kurullarına veya ilgili idari birimlere ait tüm bildirimler; ilgili kademe başkanı tarafından veya onun nezaretinde gerçekleştirilir.

Alt kademeler, üst kademelerin emir ve talimatlarına, parti yönetmeliği ile tüzüğüne ve yasa hükümlerine uygun iş ve işlem yapmakla yükümlüdürler. Yazışmalarını, acil durumlar hariç, kademe silsilesine göre yaparlar.

Kurul Üyesinin İstifa Etmiş Sayılma Hali :

Madde 50 - Olağan toplantılar ile gün ve zamanı bildirilmiş olağanüstü toplantılara bir yıl içinde peş peşe 3 veya bir yıl içinde 6 kez özürsüz olarak katılmayan üye, kurul üyeliğinden istifa etmiş sayılır. Ancak bu madde hükmü, üst kademece belirlenmiş kongre takvimi süresince uygulanmaz.

Madde 51 - İlçe veya il yönetim kurulu asil ve yedek üyelerinin, nedeni ne olursa olsun toptan çekilmeleri halinde boşalan kurul yerine, Genel İdare Kurulu'nca atama yolu ile yeni kurul oluşturulur. Genel İdare Kurulunca (GİK) atama yoluyla oluşturulan kurul kırkbeş (45) gün içinde olağanüstü kongreye gider. Atanan kurul kırkbeş (45) günden sonra ikinci defa atanamaz. Ancak, Yüksek Seçim Kurulunca (YSK) seçim takvimi açıkladıktan sonra Genel İdare Kurulunun (GİK) kararıyla kırkbeş (45) günlük süre seçim sonuna kadar ertelenebilir.

Atanan kurul, seçilmiş kurulun hak ve yetkilerini kullanır. Kısmi boşalmalarda, boşalan üyelikler yedeklerin sırayla çağrılmalarıyla doldurulur. Yedeklerin katılımından sonra, kurulun üye mevcudu; üye tam sayısına göre salt sayının altına düşmüş ise, kurul boşalmış sayılır. Bu takdirde yukarıdaki fıkra göre yeni kurul oluşturulur. Sadece kademe başkanına işten el çektirilmesi veya herhangi bir nedenle başkanlığın boşalması hallerinde, kademe kendi arasından gizli oyla başkanı seçer, kademe içindeki anlaşmazlık durumunda Genel İdare Kurulu (GİK) başkan atar.

İşten El Çektirme Nedenleri :

Madde 52 - Kademelerde görev alanların görevden uzaklaştırılmalarını gerekli kılan haller:

52.1 - Siyasi Partiler Kanunu, Parti Tüzüğü ve yönetmelikleri uyarınca tutulması gerekli defter ve kayıtların usulüne uygun olarak tutulmaması, defter ve belgelerin muhafaza edilmemesi, kayıtlar üzerinde kasıtlı olarak tahrifat yapılmış olması, muhasebe ile ilgili belgelerin zamanında Genel Merkez'e gönderilmemiş olması,

52.2 - Organlara seçilenlerin kimliklerini içeren belgenin süresi içinde en büyük mülki amirliğe gönderilmemiş olması,

52.3 - Ülke ve parti çıkarlarını ihlal edici davranışlar sergilenmesi veya parti üyeliğinden ihracı gerektiren bir eylem veya işlemde bulunulması, hallerinden birinin vukuunda, Genel İdare Kurulu, ilçe ve il başkanı ile yönetim kurullarına kısmen veya tamamen işten el çektirmeye yetkilidir. Belde başkan ve yönetimi hakkında aynı yetki il yönetim kurulunca kullanılır.

İşten El Çektirmenin Usul ve Esasları :

Madde 53.

53.1 - İşten el çektirmeyi gerektiren bir durumu tespit eden il yönetim kurulu, ilçe başkanı veya ilçe yönetim kurulunun kısmen veya tamamen işten el çektirilmelerini Genel İdare Kurulu'ndan; ilçe yönetim kurulu ise belde başkanı veya belde yönetim kurulunun kısmen veya tamamen işten el çektirilmelerini il yönetim kurulundan talep edebilir.

53.2 - El çektirme talebini içeren kurul kararlarının, en az üye tam sayısının salt çoğunluğu ve gizli oylama ile alınmış olması gerekir. Karara, el çektirmeyi gerekli kılan olayın değerlendirmesini ve delillerini içeren gerekçeli bir rapor da eklenir.

53.3 - Belde ile ilgili ilçe yönetiminin talebi üzerine il yönetim kurulu, ilçe ile ilgili il yönetiminin talebi üzerine Genel İdare Kurulu; gerek görürlerse inceleme yaptırarak talebi karara bağlarlar.

53.4 - Genel İdare Kurulu aynı nedenlere bağlı olarak re'sen ilçe ve il başkanları ile yönetim kurullarına kısmen veya tamamen işten el çektirebilir.

53.5 - Yönetim kurullarının asıl ve yedek üyeleri ile birlikte tamamının işten el çektirilmesi halinde, el çektirme kararı veren organ, aynı kararla veya makul sürede geçici yönetim kurulunu oluşturur ve ilgililere tebliğini sağlar.

53.6 - Sadece başkan veya yönetim kurulunun kısmen işten el çektirilmesi halinde boşalan üyelik, Tüzüğün 51. maddesine göre doldurulur.

53.7 - İşten el çektirme kararı, Siyasi Partiler Kanunu'ndaki istisnalar ayrık olmak üzere, gizli oylama ile alınır. Karar yeter sayısı, kurul üye tam sayısının en az 2/3 çoğunluğudur.

53.8 - Usulüne uygun olarak alınmış el çektirme kararları, parti içi işlemler açısından kesindir.

53.9 - İşten el çektirme kararlarına karşı yargısal denetim yolu açıktır. Yargısal denetimde yetkili yargı mercii, işten el çektirilenin görev yaptığı yer mahkemesidir. İşten el çektirme kararına karşı yargı yoluna başvurmak, kararın yürütülmesini durdurmaz.

53.10 - İşten el çektirmeye yetkili kurullar bu yetkilerini devredemezler.

Geçici Kurullar ve Olağanüstü Kongrenin Toplanması (SPK.md.19/f.5, md.20/f.8) :

Madde 54 - Geçici kurullar, alt kademe organlarının tamamen veya organ sayılma niteliğini sona erdirecek sayıda üyenin işten el çektirilmeleri halinde oluşturulan yeni kurullardır.

Geçici kurullar, seçilmiş kurulların hak ve yetkilerini kullanırlar. İşten el çektirme kararının tebliğinden itibaren 30 gün içinde ilçe kongresi, 45 gün içinde ise il kongresi toplanarak yeni yönetim kurulunu seçer. Kongre; yeni delege seçimi yapılmış değilse, eski delegelerle toplanır. Bu şekilde seçilen yeni yönetim kurulunun görev süresi, ilgili kademenin olağan kongresine kadar devam eder.

Yukarıda sözü edilen kongre, kademenin olağan kongre dönemi ve takvimine uygun zamanda ise, ona göre hazırlanılır ve normal kongre gündemine uygun olarak yapılır.

ALTINCI AYIRIM

MERKEZ TEŞKİLATI (SPK.md.13)

A - BÜYÜK KONGRE (SPK.md.14)

Büyük Kongre, Görev ve Yetkileri (SPK.md. 14/5) :

Madde 55 - Büyük Kongre, partinin en üst karar ve denetim organı olup bu sıfatla;

55.1 - Parti Eş Genel Başkanını, Genel İdare Kurulu (GİK) ile Yüksek Haysiyet Divanı (YHD) ve Merkez Danışma Kurulu'nun (MDK) asıl ve yedek üyelerini gizli oylama ile seçmek,

55.2 - Partinin tüzük ve programında değişiklik yapmak, gelir-gider ve kesin hesabını kabul veya reddetmek, Genel İdare Kurulu'nun faaliyet raporunu müzakere edip karara bağlamak,

55.3 - Toplum ve devleti ilgilendiren konularla, kamu faaliyetleri ve parti politikaları hakkında genel nitelikte olmak kaydıyla temenni niteliğinde veya bağlayıcı kararlar almak,

55.4 - Partinin tüzel kişiliğinin feshine, başka parti ile birleşmesine karar vermek, fesih kararı vermesi halinde parti mallarının tasfiyesi ve intikal şekli ve yerini karara bağlamak,

55.5 - Kanun ve tüzükte verilen diğer görevleri ifa etmek, gündeminde yer alan konuları müzakere edip karara bağlamak, Büyük Kongre'nin yetki ve görevidir.

Büyük Kongre Delegeleri :

Madde 56 - Büyük Kongre, il kongrelerince seçilmiş delegeler ile tabii delegelerden oluşur. Seçilmiş delegeler toplamı, TBMM üye tam sayısının iki katından fazla olamaz.

56.1 - Büyük Kongre'nin Seçilmiş Delegeleri.

Hangi ilin kaç adet seçilmiş delege ile büyük kongrede temsil olunacağı, aşağıda yazılı usul ve esaslara göre belirlenir.

Seçilmesi gereken toplam delege sayısının yarısı olan 600 delegelik, illerden seçilecek milletvekili sayısına göre illere tahsis edilir. Tahsisten sonra kalan delege sayısının, partinin son milletvekili genel seçiminde almış olduğu toplam oya bölünmesiyle kat sayı elde edilir. Kat sayının, partinin ilde almış olduğu toplam oyla çarpımı sonucu bulunacak rakam ile yapılmış tahsisin toplamı, o il kongresinde seçilecek büyük kongre delege sayısını teşkil eder. Büyük Kongre'nin yapılacağı tarihe göre, partinin katıldığı genel seçim olmamış veya partinin seçimlere katılmamış olması gibi hallerin varlığında, her il, seçmesi gereken milletvekili sayısının iki katı delege ile büyük kongrede temsil olunur.

İl kongrelerinde, ilin kaç adet büyük kongre delegesi seçeceği, kongre seçim takvimine karar verildiğinde Teşkilat Başkanlığı'nca hesaplanır ve Genel İdare Kurulu'nca onaylandıktan sonra il başkanlıklarına bildirilir. Hatalı hesaplamalar, aynı yöntemle düzeltilir.

56.2 - Büyük Kongre'nin Tabii Delegeleri (SPK.md. 14/f.3) :

Yüksek İstişare Kurulu, Eş Genel Başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri, Merkez Danışma Kurulu üyeleri, Yüksek Haysiyet Divanı başkan ve üyeleri, üyeliği devam eden Parti Kurucuları ile Partili bakan ve milletvekilleri Büyük Kongre'nin tabii delegeleridir. Tabii delegeler, seçilmiş delegelerin % 15'inden fazla olamaz. Tabii delegelerin, seçilmiş delegelerin % 15'inden fazla delegelerin % 15'inden fazla olması durumunda, Genel İdare Kurulu kimlerin tabii delege olacağına karar verir.

56.3 - Büyük Kongre'nin Onur Üyeleri : Parti ile üyelik bağı devam etmek kaydıyla, genel başkanlık, başbakanlık, bakanlık, TBMM üyeliği, Genel İdare Kurulu üyeliği ve Yüksek Haysiyet Divanı başkan, Büyük Kongre'nin onur üyesidirler. Bunlar kongrede söz alabilir, fakat delegelik sıfatları olmadıkça oy kullanamazlar.

Büyük Kongre'yi Olağan Toplama Yetkisi ve Zamanı :

Madde 57 - Büyük Kongre'yi olağan toplama yetkisi Genel İdare Kurulu'na aittir. Genel İdare Kurulu, iki yıldan az, üç yıldan fazla olmamak kaydıyla Büyük Kongre'yi toplamak zorundadır.

Büyük Kongre Gündemi ve Delege Listesinin İlanı :

Madde 58 - Büyük Kongre'nin gündemi, Genel İdare Kurulu'nca hazırlanır. Kongrenin tarihi, yeri ve saati, nisap olmaz ise ertesi gün yapılacak ikinci toplantının tarih, yer ve saati, en az 15 gün önce internet, varsa web sayfasında, GSM mesajı, sosyal medya (facebook mesajı - twitter-whatsapp vb.), e-mail gibi bir veya birkaçı aracılığı ile yer, gün, saat ve gündemi belli edecek şekilde Büyük Kongre'nin yapılacağı duyurusunu yapar. Ulusal bir gazetede ilan mecburiyeti yoktur.

Ayrıca Kongre'nin tarih, yer ve saati; gerekli güvenlik önlemlerinin alınması için, en az 7 gün önce yetkili mülki amirliğe bildirilir.

Genel Merkez Teşkilat Başkanlığı, seçilmiş ve tabii delegeler belli olacak şekilde, Büyük Kongre delege listesini ve gündemi, yetkili kılınmış seçim kuruluna kongreden 15 gün önce vermek suretiyle, tüzüğün 35. maddesinde belirtilen askı ve işlemleri, Büyük Kongre açısından aynen ikmal eder. Böylece yetkili seçim kurulunca onaylanarak kesinleşen liste, Büyük Kongre'nin delege yoklama çizelgesini oluşturur.

Tüzüğün, Büyük Kongre Hakkında Uygulanacak Diğer Hükümleri :

Madde 59 - Büyük kongrenin toplantı yeter sayısı, büyük kongre üye tam sayısının salt çoğunluğudur. İlk çağrı üzerine yapılan toplantıda toplantı yeter sayısı bulunamıyorsa, ikinci çağrı üzerine yapılacak toplantıda toplantı yeter sayısı aranmaz. Büyük Kongrenin karar yeter sayısı, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

Eş Genel Başkan'ın Açılış Konuşması ve Komisyon Oluşturulması :

Madde 60.

60.1 - Büyük Kongre'de kongre divanı oluşup gündem okunduktan sonra, gündemdeki sırasına göre konuşmasını yapmak üzere Eş Genel Başkan'a söz verilir.

60.2 - İşin önem ve niteliği itibarıyla gündemde komisyon kurulmasına yer verilmiş veya usulüne uygun teklifle komisyon kurulması gündeme alınmış ise divan, Eş Genel Başkan'ın konuşmasının ardından, genel kurulda aksine bir karar alınmazsa, beşer kişiden oluşacak komisyon üyelerinin seçimini, açık oylama ile gerçekleştirir. Her komisyon, bir başkan, bir sözcü ve bir raportör seçerek çalışma yapar.

60.3 - Komisyonların çalışma zamanı, gündem maddelerinin görüşülmesini aksatmayacak şekilde, divan heyeti tarafından belirlenir. Belirlenmiş sürede raporun hazırlanıp sunulmamış olması, tek başına kongrenin uzaması nedeni olarak öne sürülemez.

60.4 - Komisyonlar, üye tam sayısı ile toplanır ve salt çoğunlukla karar alır. Her delege, çalışmaları aksatmayacak şekilde komisyon çalışmalarına katılıp görüş beyan edebilir. Komisyon belli edilmiş süre içinde raporunu hazırlar ve genel kurula sunulmak üzere kongre divan başkanlığına teslim eder. Komisyon raporları görüşülür ve oylanır. Genel kurulca kabul edilen komisyon raporları, genel kurul kararı niteliği kazanır.

60.5 - Büyük Kongre çalışmalarıyla ilgili olarak Genel İdare Kurulu, belli konuların daha önce oluşturulacak komisyonlarca incelenmesini ve rapora bağlanmasını kararlaştırabilir. Bu takdirde ilçe, il, merkez ve yan kuruluşları temsil edecek şekilde büyük kongre delegesi sıfatını taşıyanlar arasından Genel İdare Kurulu'nca 5 kişilik komisyon oluşturulur. Komisyonlar bu şekilde oluşturulmuş ise, genel kurulda sadece raporların müzakeresi ve oylaması yapılır.

Gündem Maddelerinde Değişiklik ve Kongre Müzakereleri (SPK.md.14 / f.son) :

Madde 61.

61.1 - İlan edilmiş gündem maddeleri arasında sıra değişikliği veya başka bir konunun gündeme alınması, genel kurul kararıyla mümkündür.

61.2 - Gündem değişikliği taleplerinin görüşülüp karara bağlanabilmesi için, yazılı olarak kongre açılış başkanlığına veya gündemin okunmasından hemen sonra divana verilmiş olması zorunludur.

61.3 - Parti tüzük ve programında değişiklik yapılmasına ilişkin veya parti politikalarını ilgilendiren gündem maddesi tekliflerinin müzakereye açılabilmesi için, bu tekliflerin, eş genel başkan veya Genel İdare Kurulu yahut Büyük Kongre delegelerinin en az yirmide biri tarafından önerilmiş olması gerekir.

61.4 - Siyasi Partiler Kanunu'nun 14. maddesinin son bendinin ikinci cümlesinde yer alan konularla ilgili müzakere şartı oluşan teklifler, Büyük Kongre'nin seçeceği bir komisyonda görüşüldükten sonra komisyon raporu ile birlikte incelenir ve karara bağlanır.

61.5 - Seçimler, gündemin "kapanış" şeklinde son maddesi hariç gündemin en son maddesi olarak yapılır.

61.6 - Görüşmeler, gündem sırasına göre yapılır. Müzakerelere katılım, talep sırasına göre yürütülür. Yüksek İstişare Kurulu sözcüsüne, Parti Eş Genel Başkanı'na, Genel İdare Kurulu adına söz isteyen kurul üyesine, komisyon başkanı ve sözcülerine, konuşma taleplerinde öncelik verilir.

61.7 - Faaliyet raporuna muhalefet şerhi bulunmayan Genel İdare Kurulu üyesi, faaliyetraporu aleyhine söz alamaz ve konuşamaz.

61.8 - Büyük Kongre için tek bir gün öngörülmüş ise, kongre, gündem maddeleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

Büyük Kongre’de Yapılacak Seçimler (SPK.md. 21) :

Madde 62 - Genel başkan, Genel İdare Kurulu, Merkez Danışma Kurulu ve Yüksek Haysiyet Divanı asil ve yedek üye seçimleri, yargı gözetim ve denetimi altında gizli oy, açık tasnif esasına göre Büyük Kongre delegelerince seçilir. Yetkili Seçim Kurulu Başkanı, Tüzüğü’nün 40.2. maddesinde belirtilen nitelik ve sayıda yeteri kadar sandık seçim kurulu oluşturur.

Büyük Kongre’de Adaylık ve Seçim Hazırlıkları :

Madde 63.

63.1 – Kişiler, Büyük Kongre delegesi olsun veya olmasın, parti organlarına aday olabilir veya aday gösterilebilir.

63.2 - Eş Genel Başkanlığa aday olabilmek için, Büyük Kongre delegelerinin tam sayısının en az yüzde beş (% 5) yazılı önerisi gerekir. Bu öneri divan başkanlığına sunulur. Aynı kişi, aynı kongrede seçimi yapılacak farklı organlara aynı anda aday olamaz ve aday gösterilemez. Böyle bir durumda, divan başkanı tarafından adaya tercih yapması gerektiği bildirilir. Tercihini belli etmeyen adayın hiçbir adaylığı işleme konmaz.

63.3 - Büyük Kongrede; Eş Genel Başkan seçimi hariç, diğer bütün seçimler aynı anda ve birlikte yapılır.

63.4 - Tüzüğü’nün, aday ve organ seçimlerine ilişkin 46. maddesinin, yukarıda yazılı olanlara aykırı olmayan hükümleri, Büyük Kongre seçimlerinde de aynen uygulanır.

63.5 - Büyük Kongre delegesi birden fazla kişiyi eş genel başkan adayı olarak gösteremez.

Büyük Kongre’nin Olağanüstü Toplanması (SPK.md. 14/f.6)

Madde 64 - Büyük Kongre;

- a. Eş Genel Başkan’ın,
- b. Genel İdare Kurulu’nun,
- c. Büyük Kongre delegelerinin en az beşte birinin (1/5) yazılı talebi üzerine olağanüstü toplantıya çağırılır.

Olağanüstü toplantılarda gündem dışında başka konu görüşülemez.

Delegeler tarafından yapılacak olağanüstü toplantı talepleri ile gündem ve delege imzalarının noter onaylı olması zorunludur. Bu taleplerin aynı konuyu içerir olması yeterli olup ayrı

yeterli olup ayrı zamanlarda ve parçalı olmaları talebin geçerli olmasına engel olarak yorumlanamaz. Ancak, işlem görmüş ve yeterli sayıya ulaşmamış talepler, sonraki başka bir toplantı isteminde imza eksikliğini gidermek için kullanılamaz. Şartların oluşması halinde Genel İdare Kurulu, olağanüstü kongreyi bir hafta içinde ilan ederek çağrı tarihinden itibaren en geç 45 gün içinde yapmak zorundadır. Eş Genel Başkanlığın, Genel İdare Kurulu'nun, Merkez Danışma Kurulu'nun veya Yüksek Haysiyet Divanı'nın herhangi bir sebeple boşalması hali dışında seçimin olağanüstü toplantı sebebi olabilmesi için Eş Genel Başkan'ın veya Büyük Kongredelege tamsayısının salt çoğunluğunun yazılı talebi gerekir.

Büyük Kongre Tutanakları :

Madde 65 - Seçim kurulunca ilan edilen seçim sonuçları ile kongreye ait bütün tutanak ve belgeler, divan üyelerinin imzalarını taşıyan bir tutanağa bağlanarak divan başkanı tarafından izin listesi ekinde parti eş genel başkanına tevdi olunur.

Büyük Kongre Seçimleriyle İlgili İtiraz (SPK.md. 21/10, 11) :

Madde 66 - Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile seçim sonuçlarına karşı tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim kurulu başkanına itiraz edilebilir. Bu itirazlar hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Hakimin kararı, seçimlerin iptali ve yenilenmesi yönünde ise, seçimler için belirleyeceği günde, kongrede kesinleşmiş aday listelerine göre sadece seçimler yapılır.

B – YÜKSEK İSTİŞARE KURULU

Yüksek İstişare Kurulu'nun Oluşumu ve Çalışma Esasları :

Madde 67 - Yüksek İstişare Kurulu, 3 dönem DOĞRU PARTİ Eş Genel Başkanlığı yapmış, DOĞRU PARTİ milletvekilliği, Bakanlık yapmış ve Yüksek İstişare Kurulu'nun, DOĞRU PARTİ'ye verdiği hizmetler değerlendirilerek oylama sonucu Kurula girmesi onaylanan üyeler tarafından oluşur. Kurulun çalışma şekli, üye sayısı ve üye seçimleri, "Yüksek İstişare Kurulu Üyelerinin Seçimi ve Çalışması Yönetmeliği"nde belirtilir.

C - GENEL İDARE KURULU (GİK) (SPK.md. 16)

Genel İdare Kurulu'nun Oluşumu ve Çalışma Esasları :

Madde 68.

68.1 - Genel İdare Kurulu, Büyük Kongre'den sonra partinin en üst karar ve yönetim organı olup Büyük Kongre tarafından gizli oyla seçilen elli (50) üyeden oluşur. Ayrıca yirmi beş (25) yedek üye seçilir.

68.2 – Genel İdare Kurulu'nun görev süresi, seçimli olağanüstü toplantı yapılmadığı sürece, Büyük Kongre'nin normal olağan toplantısına kadar devam eder. Kurul'un üyeliklerinde

üyeliklerinde boşalma olması halinde, sıradaki yedek, eş genel başkan tarafından davet edilir.

68.3 - Parti Eş Genel Başkanı, Genel İdare Kurulu'nun başkanıdır. Eş Genel Başkan'ın yokluğunda protokol sırasındaki Eş Genel Başkan Yardımcısı başkanlık eder.

68.4 – Genel İdare Kurulu, kanun ve tüzükte yer alan toplantı ve karar yeter sayısı ile oylama şekline ilişkin ayrı durumlarda dışında, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamalar, gizlilik kararı alınmamış ise, açık oylama şeklinde yapılır. Açık oylama sonucunun eşit olması halinde, Eş Genel Başkan'ın katıldığı görüş kabul edilmiş sayılır. Gizli oylama sonucunun eşit olması halinde, oylama iki kez daha tekrarlanır. Eşitlik bozulmaz ise, sonraki toplantıda konu bir kez daha oylanır. Eşitlik yine bozulmazsa, oylama konusu reddedilmiş sayılır.

68.5 – Genel İdare Kurulu, en az ayda bir olağan toplantı yapar. Olağan toplantıların zaman, yer ve tarihleri, kurulca kararlaştırılır. Kurul, Eş Genel Başkan'ın veya Genel İdare Kurulu üye tamsayısının 1/3'ünün talep etmesi hallerinde olağanüstü toplanır. Olağan üstü toplantının tarihiyle yer ve zamanı üyelere duyurulur. Bir yıl içinde peş peşe 3 veya bir yıl içinde 6 kez özürsüz olarak toplantılara katılmayan üye, Kurul üyeliğinden istifa etmiş sayılır. Bu durumun Kurul tarafından tespitinden sonra, üyelik boşalmasına ilişkin tüzük hükmü uygulanır.

68.6 – Genel İdare Kurulu gündem esasına göre müzakereler yapar, kararlar alır. Kurul üyelerinin her biri, gündem teklifinde bulunabilir. Karşı görüş olması halinde yapılacak oylama sonucuna göre işlem yapılır.

Genel İdare Kurulu'nun Görev ve Yetkileri :

Madde 69 - Partinin seçimle görev üstlenmiş teşkilat kademe organlarının, kademe sırasına göre bağlı oldukları Genel İdare Kurulu;

69.1 - Parti tüzük ve programını ve Büyük Kongre kararlarını uygulamak, uygulatmak, partinin bütün teşkilatını uyum içinde, verim ve etkinliği sağlayıcı tedbirler alarak aktif kılmak, tabandan tavana gerekli koordinasyonu sağlamak,

69.2 - Parti politikalarının gerekli kıldığı dokümanları hazırlamak, yürürlüğe koymak, ihtisas komisyonları ve çalışma büroları oluşturmak, bunların çalışma usul ve esaslarını belirlemek veya belirleyeceği çerçeveye göre uygulama yapması için Başkanlık Divanı'na (BD) yetki vermek,

69.3 - Parti teşkilat kademeleri ve kademe organlarının demokratik kurallara göre oluşumlarını sağlamak amacıyla, yasalar çerçevesinde gerekli gördüğü her türlü düzenlemeyi yapmak, tedbirler almak, Büyük Kongre takvimini ve gündemini belirlemek, Büyük Kongre'nin disiplin ve uyum içerisinde yapılmasını sağlamak, il ve ilçe yönetim kurullarının üye sayısını Büyük Kongre'den evvel gerektiğinde artırmak veya azaltmak,

69.4 - Gerek görülen yerlerde teşkilat kurmak, partinin ilke ve hedeflerini tanıtip yaymak için gerekli çalışmaları planlamak, uygulamak ve uygulatmak,

69.5 - Partinin ilke ve hedefleri ışığında, Türkiye ve dünya siyaseti ölçeğinde, öncelikle parti kademelerinde görev almış olanların ve parti üyelerinin eğitim ve bilgilenmeleri ve demokrasi kültürünün gelişmesi ve yerleşmesi amacıyla, siyaset okulu veya siyaset enstitüsü oluşturmak gibi gerek göreceği her tür yasal ve siyasal çalışmalar yapmak, yaptırmak,

69.6 - Ülke ve dünyadaki belli sorunlar hakkında parti görüşünü belirlemek, bu görüşleri kamuoyuna açıklamak, bu anlamda gerekli olması halinde TBMM Parti Grubu ile ortak toplantılar yapmak,

69.7 - Partinin çalışma ve faaliyetlerinin planlamasını yapmak ve bu planlar için gerekli harcamaların bütçelerini hazırlamak, hazırlatmak,

68.8 - Kademelerden gelen görev ve yetkisi içindeki teklifleri incelemek, karara bağlamak, görevi dışında olanları takip etmek ve ilgili kademeyi bilgilendirmek,

69.9 - Bütün seçimlerle ilgili gerekli kararları almak, milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye ve il genel meclisleri için partiden aday olanlar hakkında yetkilerini kullanmak,

69.10 - Seçimlerle ilgili her tür seçim mekanizması ile çalışma yöntem ve stratejilerini belirlemek, partinin seçim çalışmalarını ve seçimleri sevk ve idare etmek, ettirmek,

69.11 - Partinin çalışma raporu, bütçenin kesin hesap ve bilançoları ile diğer gündem maddelerini inceleyip onaylamak ve Büyük Kongre'ye sunmak,

69.12 - Partinin çalışma ve amaçlarına uygun olarak taşınabilir alım ve satımına ve taşınmaz mal alımına, işletilmesine, mevcut varlıkları üzerinde lehte veya aleyhte her tür aynı veya borçlandırıcı tazyitler oluşturulmasına karar vermek,

69.13 - Zorunlu nedenler dolayısıyla Büyük Kongre'nin toplanamadığı hallerde, partinin hukuki varlığını sona erdirmek, tüzük ve program değişiklikleri hariç, gerekli görülen bütün kararları almak,

69.14 - Eş Genel Başkan'ın teklifi üzerine Başkanlık Divanı ile alt kademeler yürütme organlarının üye sayısını belirlemek, gerektiğinde artırmak veya azaltmak,

69.15 - Partinin yasalar çerçevesinde uluslararası kuruluşlara üyeliğini ve Tüzüğün 20. maddesine göre yurt dışı temsilcilik önerilerini karara bağlamak,

69.16 - İki Büyük Kongre arasında, Siyasi Partiler ve Seçim Kanunları ile diğer ilgili mevzuatın, parti tüzük ve programının yasaklamadığı her alanda, parti ve dolayısıyla ülke çıkarının gerekli kıldığı bütün yetkileri kullanıp kararlar almak, uygulamak veya uygulatmak gibi görevler yapar, yetkiler kullanır.

Genel İdare Kurulu, yukarıda belirtilen görevlerini yaparken ihtiyaç duyduğu konularda Merkez Danışma Kurulu'ndan denetleme, inceleme ve raporlama yapmalarını isteyebilir.

D - BAŞKANLIK DİVANİ (BD) (SPK.md. 16)

Başkanlık Divanı'nın Oluşumu ve Çalışma Esasları : Madde 70.

70.1 - Başkanlık Divanı, Kongrede seçilmiş Genel İdare Kurulu üyeleri içinden seçilen Eş Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter ve Eş Genel Başkan'dan oluşur. Başkanlık Divanı Parti'nin enüst icra kuruludur. Eş Genel Başkan, Başkanlık Divanı'nın üyelerini Genel İdare Kurulu üyeleri arasından atar. Başkanlık Divanı, Genel İdare Kurul gündemini belirler. Divan toplantıları üye tam sayısının salt çoğunluğuyla yapılır ve kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğuyla alınır. Başkanlık Divanı üyeleri atandıkları usulle görevden alınabilir. Başkanlık Divanı üyeleri kendilerine gerekli gördükleri sayıda yardımcı seçebilirler ve bu seçim Eş Genel Başkanlar tarafından onaylanır.

70.2 - Eş Genel Başkan Başkanlık Divanı'nın başkanıdır. Eş Genel Başkanın yokluğunda protokol sırasındaki Eş Genel Başkan Yardımcısı başkanlığında toplanır.

70.3 - Başkanlık Divanı, Eş Genel Başkan başkanlığında gerekli durumlarda on beş günde bir toplanır.

70.4 – Eş Başkanlar, gerek gördüğü takdirde, Genel İdare Kurulu üyeleri dışından parti üyeleri içinden gerekli gördüğü kadar kişiyi Genel Başkan Yardımcısı olarak atayabilir.

Başkanlık Divanı'nın Görev ve Yetkileri :

Madde 71 - Partinin seçimle görev üstlenmiş teşkilat kademe organlarının, kademe sırasına göre bağlı oldukları Başkanlık Divanı :

71.1 - Parti tüzük ve programını ve Büyük Kongre kararlarını uygulamak, uygulatmak, partinin bütün teşkilatını uyum içinde, verim ve etkinliği sağlayıcı tedbirler alarak aktif kılmak, tabandan tavana gerekli koordinasyonu sağlamak,

71.2 - Parti teşkilat kademeleri ve kademe organlarının demokratik kurallara göre oluşumlarını sağlamak amacıyla, yasalar çerçevesinde gerekli gördüğü her tür düzenlemeleri yapmak, tedbirler almak,

71.3 - Partinin ilke ve hedefleri ışığında, Türkiye ve dünya siyaseti ölçeğinde, öncelikle parti kademelerinde görev almış olanların ve parti üyelerinin eğitim ve bilgilenmeleri ve demokrasi kültürünün gelişmesi ve yerleşmesi amacıyla siyaset okulu veya siyaset enstitüsü oluşturmak gibi gerek göreceği her tür yasal ve siyasal çalışmalar yapmak, yaptırmak,

71.4 - Partinin çalışma ve faaliyetlerinin planlamasını yapmak,

71.5 - Kademelerden gelen görev ve yetkisi içindeki teklifleri incelemek, karara bağlamak, görevi dışında olanları takip etmek ve ilgili kademeyi bilgilendirmek,

71.6 - Partinin çalışma raporu ile diğer gündem maddelerini inceleyip onaylamak ve büyük kongreye sunmak,

F – EŞ GENEL BAŞKAN (SPK.md. 15)

Eş Genel Başkanlık İçin Adaylık Koşulları :

Madde 72 - Parti Eş Genel Başkanı Büyük Kongre tarafından gizli oyla seçilir. Parti Eş Genel Başkanı, Milletvekili adayı olma şartını taşımalıdır. Eş Genel Başkanlık için adaylar, Büyük Kongre delegesinin % 5 (yüzde beş) delege imzası ile teklif edilir.

Eş Genel Başkan'ın Seçimi ve Görev Süresi :

Madde 73 - Eş Genel Başkanlar, Kongre'de delege tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. Seçim, gizli oy açık sayım yöntemiyle yapılır. İlk iki oylamada yeterli oy sağlanamazsa, üçüncü oylamada en çok oy alan iki üye, eş Eş Genel Başkan seçilirler Divan başkanlığı, adaylık başvurularını Tüzüğün 63. maddesine göre ilan edip kesinleştirir. Birden fazla aday olması halinde her aday için ayrı oy pusulası kullanılır. Oy pusulalarının farklı renkte olmasına özen gösterilir.

Kongre gündeminin "seçimler" maddesinde, önce Eş Genel Başkan seçimi yapılır. Eş Genel Başkan seçimi tamamlanmadan diğer organ seçimlerine geçilemez. Seçilen Eş Genel Başkan, yerine yenisi seçilinceye kadar görevine devam eder.

Aynı kişi kurucu Eş Genel Başkanlık hariç, kesintisiz en fazla üç (3) olağan dönem Eş Genel Başkan seçilebilir. Ancak ara veren kimseler tekrar aynı göreve seçilebilir.

Eş Genel Başkan'ın Görev ve Yetkileri :

Madde 74 - Eş Genel Başkanlar, bütün parti örgütünün başkanıdır ve Parti'yi temsil ederler. Parti'yi bağlayıcı açıklamalarda bulunmaya, görüşmeler yapmaya, ilişkiler kurmaya yetkilidirler. Eş Genel Başkanlar, Parti yönetim organlarını, kurul ve komisyonları, görevlileri birlikte ya da ayrı ayrı toplantıya çağırabilirler ya da Parti Meclisi üyelerini bu işle görevlendirebilirler. Parti çalışmalarının uygun şekilde yürümesi için gerekli önlemleri alırlar. Eş Genel Başkanlar, Parti Meclisi'nin de başkanlarıdır.

Tüzükte "Eş Genel Başkan" şeklinde yazan ifadelerin tümü, "Eş Genel Başkanlar"ı ifade etmekte olup, tüm yetkiler ve sorumluluklar vb. açısından bu şekilde hüküm ve sonuç doğurmaktadır.

Bu sıfatla Eş Eş Genel Başkan;

74.1- Adli, idari, mali ve benzeri her tür kamusal kurum ve kuruluşlar nezdinde, davalı veya davacı olarak partiyi temsil eder veya bu alanlarda Tüzüğün 78.2 ve 78.3 maddeleri hükmüne göre kendi adına yetki kullanılmasına nezaret eder.

74.2- Parti adı altında yapılan işlem ve eylemlerin Anayasa, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine göre icra edilmesini ve Büyük Kongre ile Genel İdare Kurulu kararlarının uygulanmasını sağlar.

74.3- Partililer ve parti teşkilat kademeleri arasında verimli ve etkin çalışma temposunu sağlar, parti üst organlarının müşterek çalışmalarına başkanlık ve nezaret eder.

74.4-Başkanlık Divanı üyeleri arasında iş bölümü yapar, gerek görmesi halinde iş bölümünü değiştirir.

74.5- Bilgi ve tecrübelerinden yararlanacağı kimseleri danışman olarak tayin eder.

74.6- Gelişen durum ve olaylar karşısında parti duruş ve görüşünü kamuya açıklar.

74.6- Genel merkezde hizmet birimlerinin kuruluş, kadro ve atama işlemleri ile sürekliliği ile hizmetli ve uzmanların tayin, terfi ve işten çıkarılmaları konularını, ilgili Genel İdare Kurulu üyesinin önerilerine göre karara bağlar.

74.7- Aynı zamanda milletvekili ise ayrıca partinin TBMM Grubu Başkanlığını yapar.

Genel İdare Kurulu, Merkez Danışma Kurulu, Başkanlık Divanı, TBMM Grubu ve teşkilat kademeleri arasında çalışma ahengini, işbirliğini sağlar ve kurulların birleşik toplantılarına başkanlık eder.

74.8- Kanun, parti tüzüğü ve diğer mevzuatın kendisine verdiği tüm görevleri yapar ve yetkileri kullanır. Eş Genel Başkan görev ve yetkilerinden dolayı Büyük Kongre'ye karşı sorumludur.

Eş Genel Başkanlığın Boşalması (SPK.md. 15/f.son) :

Madde 75 - Eş Genel Başkanlığın herhangi bir nedenle boşalması halinde Büyük Kongre toplanıncaya kadar Genel İdare Kurulu, on gün içinde partiyi temsil yetkisini kendi içinden seçeceği bir üyeye tevdi eder. Yeni Eş Genel Başkan'ı seçmek üzere boşalma tarihinden itibaren en geç 45 gün içerisinde Büyük Kongre'ye gidilir.

G - GENEL BAŞKAN YARDIMCILARININ SEÇİMİ

Eş Genel Başkan Yardımcısı Üyeleri Arasında İş Bölümü :

Madde 76 - Genel Başkan Yardımcılarının sayısı, görevleri ve yetkileri, Eş Genel Başkanlar tarafından düzenlenir ve gerektiğinde değiştirilebilir.

76.1- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Siyasi ve Hukuki İşlerden Sorumlu)

76.2- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Teşkilattan Sorumlu)

76.3- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Seçim İşlerinden Sorumlu)

76.4-Eş Genel Başkan Yardımcısı (Medyadan Sorumlu)

76.5- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Dış İlişkiler ve Dış Temsilciliklerden Sorumlu)

76.6- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Yerel Yönetimlerden Sorumlu)

76.7- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Ekonomiden Sorumlu)

76.8- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Sivil Toplum ve Halkla İlişkilerden Sorumlu)

76.9- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Mali ve İdari İşlerinden Sorumlu)

76.10- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinden Sorumlu)

76.11- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Teknoloji ve Sanayiden Sorumlu)

76.12- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Kadın ve Aile Politikalarından Sorumlu)

76.13- Eş Genel Başkan Yardımcısı (Gençlik Politikalarından Sorumlu)

- 76.14– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Sosyal İşlerden Sorumlu)
- 76.15– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Tarım ve Gıdadan Sorumlu)
- 76.16– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Siyaset Planlama, Projeler ve Strateji Belirlemeden Sorumlu)
- 76.17– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Sağlık İşlerinden Sorumlu)
- 76.18– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Eğitim, Kültür ve Sanattan Sorumlu)
- 76.19– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Orman, Su İşleri ve Çevreden Sorumlu)
- 76.20– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Yatırım, Altyapı ve Ulaştırımadan Sorumlu)
- 76.21– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Enerji, Tabii Kaynaklar ve Madenlerden Sorumlu)
- 76.22– Eş Genel Başkan Yardımcısı (İnsan Hakları ve Parti İçi Koordinasyondan Sorumlu)
- 76.23– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Turizm ve Tanıtımdan Sorumlu)
- 76.24– Eş Genel Başkan Yardımcısı (Milli Savunma ve Güvenlikten Sorumlu)
- 76.25- Genel Sekreter şeklinde Eş Genel Başkan tarafından iş bölümü görevlendirmesi yapılır. Hizmet ve çalışma koşulları gereği Başkanlık Divanı'nın üye sayısını azaltmak, yeni görev alanları ihdas ederek artırmak, yukarıda yazılı iş bölümü şeklini kısmen veya tamamen değiştirmek, ayırmak yahut birleştirmek şeklinde yeniden biçimlendirmeye, 2 eş başkan vekili seçmeye Eş Genel Başkanlar yetkilidir. Başkanlık Divanıüyeleri mazereti nedeniyle bulunmadıkları zamanlarda kendilerine hangi üyenin vekalet edeceğini yazılı olarak Genel İdare Kurulu üyelerine bildirirler.

Eş Genel Başkan Yardımcıları, Genel Muhasip ve Genel Sekreterin Görev ve

Yetkileri :Madde 77.

77.1–Genel Başkan Yardımcılarının Görev ve Yetkileri: Genel Başkan Yardımcılarının ve Genel Sekreterin bakacakları ve yapacakları iş ve faaliyet alanları, bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile aralarındaki çalışma düzen ve koordinasyon, Genel Başkan tarafından yapılacak iş bölümü talimatında ve tüzüğe göre çıkaracağı yönergede gösterilir.

77.2– Partinin Genel Merkez yönetiminin idari,mali ve cezai sorumlulukları keni görev alanları ile sınırlı olup partinin merkez ve teşkilatındaki iş ve işlemlerle ilgili sorumluları konularına göre genel merkez il ve ilçe yönetimlerine aittir.

YEDİNCİ AYIRIM

YAN KURULUŞLAR

Parti Teşkilatının Diğer Yan Birim ve Kuruluşları :

Madde 78.

78.1- Bilim Kurulu, üniversitelerde görev yapmış veya yapan yeterli sayıda akademik kişilerden veya konularında ülkemizde otorite olarak tanınan uzmanlardan oluşur. Kurul üyelerinin sayısı Genel İdare Kurulu (GİK) tarafından belirlenir. Kurul üyelerinin Partimiz üyesi olma şartı yoktur.

Kurulun görevi, Parti politikalarının ve karar organlarının uygulanacak düzenlemelerin bilimsel yönünü incelemek, değerlendirmek ve görüş bildirmektir.

78.2- Parti teşkilat kademelerince, yukarıda sayılanlar dışında, partinin tüzük, yönetmelik, program ve kararlarında belirtilen konuları tanıtmak, hayata geçirmek, yerel, ülke veya dünya ölçeğinde var olan sorunlarla ilgili araştırma, plan, proje ve stratejiler üretmek amacıyla, hal ve vaziyetin gerekli kıldığı konularda ve zamanlarda, partili veya partili olmayan uzman kişilerden, iş ve amaçlanan hizmetin niteliğine göre, ücretli veya ücretsiz, sürekli veya geçici çalışacak şekilde genel merkez bünyesinde, yahut il, ilçe ve beldeler düzeyinde ve yaygın şekilde çalışma grup ve komisyonları oluşturulabilir. Süreli veya süresiz yayınlar yapılabilir.

SEKİZİNCİ AYIRIM

PARTİ GRUPLARI

A - TBMM PARTİ GRUBU (SPK.md. 22)

TBMM Parti Grubu'nun Oluşumu :

Madde 79 - Grup oluşturabilmek için, partili en az yirmi milletvekili olması gerekir. Partili milletvekillerinin tamamının oluşturduğu topluluk, TBMM Parti Grubu olarak isimlendirilir.

Grup Başkanı, Başkanvekilleri ve Grup Yönetim Kurulu :

Madde 80 – DOĞRU PARTİ Eş Genel Başkanı, partinin TBMM Grubunun da başkanıdır.

Eş Genel Başkan TBMM üyesi değilse, parti Meclis Grubu, üyeleri arasından birini, üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu ile grup başkanı seçer.

TBMM Parti Grubu, grup başkan vekillerinin seçimleri ile grup organlarını, grup iç yönetmeliğine göre oluşturur.

Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri ve Grup Yönetim Kurulu üyeleri için bir yasama döneminde iki seçim yapılır.

İlk seçilenlerin görev süresi iki yıl, ikinci devre seçilenlerin görev süreleri ise bu seçimi takip eden ilk milletvekili genel seçimlerine kadardır. Boşalma halinde grup başkanı ile başkan vekilleri için yeniden seçim yapılır. Bu şekilde ara seçimle seçilenler, yerine seçildikleri üyenin süresi kadar görev yaparlar. Yönetim Kurulu'nda boşalma olması halinde ise, aldıkları oy sırasına göre yedekleri grup başkanı tarafından davet edilir.

Grup Başkan Vekilleri ve Grup Yönetiminin Görevleri :

Madde 81 - Grup adına konuşmaya ve beyanat vermeye, Eş Genel Başkan, Grup Başkanı, Grup Başkanvekilleri veya görevlendirecekleri grup sözcüleri yetkilidir.

Diğer parti grup veya yetkilileriyle yasama ve yürütmeye ilişkin iletişim ve müzakereler, Grup Başkanı veya Başkan Vekilleri tarafından yürütülür.

Yasama çalışmalarının etkin ve düzenli yürütülmesi, disiplinin sağlanması için yapılacak çalışmalar, alınacak tedbirler ile Tüzük ve Grup İç Yönetmeliğinde belirtilen işler, Grup yönetiminin görevidir.

Grup Üyelerinin Görevleri :

Madde 82 - Grup üyeleri, TBMM çalışmalarında partinin tüzük ve programına, temel ilkelerine,

gizli oyla alınmış bağlayıcı grup kararlarına uygun davranır ve bunlara destek verirler. Meclis Genel Kurul çalışmaları ile komisyon ve parti grubunun çalışmalarına, genel merkez tarafından hazırlanan çalışma programlarına katılmak zorundadırlar.

Yasama komisyonlarında görevli grup üyeleri, komisyon üyeliği ölçüğünde bir grup oluşturarak, aralarından birini başkan seçerler. Grup yönetimi ile gerekli temas ve koordinasyon, bu başkan aracılığıyla sağlanır.

Grupta Gizli Oylama Konuları (SPK.md. 27) :

Madde 83 - Grup genel kurulunca yapılacak grup başkanı, başkan vekilleri ve grup yönetim kurulu asıl ve yedek üye seçimleri ile belli konularda bağlayıcı nitelikteki kararlar, gizli oylama ile sağlanır. Bağlayıcı grup kararlarının güven oylaması gibi istisnai olması esastır. Bu istisnalar, grup iç yönetmeliğinde gösterilir.

Grupça yapılacak seçimlerde eşit oy çıkması halinde, sonuç alınıncaya kadar oylama tekrarlanır.

TBMM Parti Grup İç Yönetmeliği (SPK.md. 23) :

Madde 84 - Grubun iç yönetimi, çalışma usul ve esasları ile grup yönetiminin yukarıda sayılanlar dışındaki görev ve yetkileri, grup genel kurulu tarafından çıkarılacak “**DOĞRU PARTİ TBMM Grup İç Yönetmeliği**”nde gösterilir. Üye tam sayısının salt çoğunluğunca kabul edilmesi gereken iç yönetmeliğin bir örneği, TBMM Başkanlığı’na sunulur.

B - İL GENEL MECLİSİ VE BELEDİYE MECLİSİ GRUPLARI

İl Genel Meclisi Grupları :

Madde 85 - İl Genel Meclisi grubu, her ilde partili İl Genel Meclisi üyelerinden oluşur. Gruptan söz edebilmek için partili en az üç üyenin olması gerekir. İl Genel Meclisi parti parti grupları, en az bir grup başkan vekili ile bir sekreter seçerek çalışırlar. Başkan vekili, parti teşkilatı ile grup arasındaki koordinasyonu sağlar.

Konu ve sorunlar, parti tüzük ve programı çerçevesinde grupta görüşülür, varılan sonuca göre genel kurulda hareket edilir. Partili üye, gizli oylama ile alınan bağlayıcı grup kararlarına uymak zorundadır.

Belediye Meclisi Grupları :

Madde 86 - Belediye teşkilatı olan her belediye meclisinde, partili belediye başkanı ve partili meclis üyelerinden oluşan gruba, Belediye Meclisi Parti Grubu denir. Grubun varlığı için partili en az üç (3) üye gereklidir.

Belediye Meclisi parti grupları, en az bir grup başkan vekili ile bir sekreter seçerek çalışırlar. Başkan vekili, parti teşkilatı ile grup arasındaki koordinasyonu sağlar.

Konu ve sorunlar, parti tüzük ve programı çerçevesinde grupta görüşülür, varılan sonuca göre genel kurulda hareket edilir. Partili belediye başkanı hariç, grubun üyeleri, gizli oyla alınan bağlayıcı grup kararlarına uymak zorundadırlar.

İl Genel Meclisi Grupları İle Belediye Meclisi Gruplarına İlişkin Ortak Hükümler :

Madde 87 - İl, ilçe ve belde başkanları, kademelerindeki il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerini, partinin yerel politikalarını tespit etmek, çalışmalarını gözden geçirmek ve bilgilenmeyi sağlamak amacıyla her zaman toplantıya çağırabilirler. Bu toplantılara, toplantının kapsamına göre, parti teşkilat kademe başkanı başkanlık eder.

DÖRDÜNCÜ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

PARTİ DİSİPLİN KURULLARI (SPK.md. 17, 19/7, 25, 53 ila 59)

Parti Disiplin Kurulları :

Madde 88 - Kanunlara, parti tüzük, yönetmelik ve programına, parti yetkili makam ve organlarının kararlarına aykırı davranışta bulunan partililer hakkında disiplin soruşturması yapmaya ve karar vermeye yetkili ve görevli parti disiplin kurulları şunlardır:

- 88.1-İl Disiplin Kurulları
- 88.2-Yüksek Haysiyet Divanı (YHD)
- 88.3-TBMM Parti Grup Disiplin Kurulu
- 88.4Müşterek Disiplin Kurulu

İKİNCİ BÖLÜM

İL DİSİPLİN KURULLARI (SPK.md. 19/7)

İl Disiplin Kurullarının Oluşumu :

Madde 89 - İl disiplin kurulu, her ilde il kongresi tarafından il yönetim kurulunun seçimine ilişkin usul ve esaslara göre seçilen en az beş (5) ve en fazla on bir (11) asil ve asil kadar yedek üyeden oluşur. Sadece ilk defa kurulacak il Disiplin Kurulu üç (3) asil ve üç (3) yedek üyeden oluşur.

İl Disiplin Kurullarının Bakacağı İşler :

Madde 90- İl disiplin kurulu, tüzükte Yüksek Haysiyet Divanı'nın ilk derecede bakacağı işler olarak belirtilenler ile TBMM Parti Grup Disiplin Kurulu'nca bakılacak işler dışında kalan ve il çevresinde partiye kayıtlı olan üyeler hakkında birinci derecede disiplin soruşturması yapar ve karar verir.

İl disiplin kurulu kararlarına karşı, bildirimden itibaren 10 gün içinde ilgili kişi veya il yönetim kurulu tarafından Yüksek Haysiyet Divanı'na itiraz edilebilir.

Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin kurulu kararı kesinleşir.

Ancak il disiplin kurulunca verilmiş ihraç kararına karşı itiraz edilmemiş olsa bile, il disiplin kurulu başkanlığınca ilgili soruşturma dosyası, incelenmek üzere 15 gün içinde Yüksek Haysiyet Divanı'na gönderilir. Çıkarma kararı Yüksek Haysiyet Divanı'nın onayı ile parti içi işlemler bakımından kesinleşir.

İKİNCİ AYIRIM

YÜKSEK HAYSİYET DİVANİ (YHD) (SPK.md. 17)

Yüksek Haysiyet Divanı'nın Oluşumu :

Madde 91- Yüksek Haysiyet Divanı partinin en üst disiplin kurulu olup Büyük Kongre tarafından GİK üyelerinin seçimlerine ilişkin usul ve esaslara göre seçilen onbir (11) asil ve beş (5) yedek üyeden oluşur.

Yüksek Haysiyet Divanı'nın Bakacağı İşler :

Madde 92 - Yüksek Haysiyet Divanı, aşağıda yazılı işleri birinci derece disiplin kurulu, il disiplin kurulu kararlarına karşı yapılan itirazlar ile tüzük gereği intikal eden il disiplin kurullarının ihraç kararlarını ikinci derece disiplin kurulu olarak inceler ve parti içi işlemler açısından kesin olarak karara bağlar.

92.1- Yüksek Haysiyet Divanı'nın Birinci Derecede Bakacağı işler:

- a) Partinin Kurucu Üyeleri,
- b) Partinin Eş Genel Başkanı, Genel İdare Kurulu asil ve yedek üyeleri, partinin Genel Muhasibi,
- c) İl yönetim kurulları ile il disiplin kurullarının başkan ve asil üyeleri, il ve ilçe belediye başkanları, yan kuruluşların il başkanları,
- d) Kendi başkanı ile asil ve yedek üyeleri,

92.2- Yüksek Haysiyet Divanı'nın İkinci Derecede Bakacağı İşler: Yüksek Haysiyet Divanı, il disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı yapılan itirazlar üzerine ve Tüzüğün 96. son bent hükmü gereği gönderilen disiplin dosyalarını ikinci derece disiplin kurulu olarak inceleyip, lehte veya aleyhte bozulmasına, bozmanın niteliğine göre gerekli olan cezayı tayin etmeye, değiştirilmesine veya kaldırılmasına karar verebilir. İtiraz üzerine verilen kararlar, parti içi işlemler açısından kesindir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

GRUP DİSİPLİN KURULU (SPK.md. 25)

TBMM Parti Grup Disiplin Kurulunun Oluşumu :

Madde 93 - Grup Disiplin Kurulu, partinin TBMM grubunca, Grup Yönetim Kurulu'na ilişkin usul ve esaslara göre kendi üyeleri arasından gizli oyla seçeceği beş kişiden oluşur. Aynı şekilde üç yedek üye seçimi yapılır.

TBMM Parti Grup Disiplin Kurulu'nun Bakacağı İşler :

Madde 94 - Grup Disiplin Kurulu, grup üyelerinin partiden geçici veya kesin ihracını gerekli kılan eylemlerin dışında kalan, tüzükte yazılı ve TBMM Parti Grup İç Yönetmeliği'nde belirtilen disiplin suçlarıyla ilgili işlere bakar ve kesin olarak karara bağlar.

Tüzükte yazılı esaslar saklı kalmak kaydıyla milletvekilleri hakkında yapılacak disiplin soruşturmasının şekli ve usulleri ile soruşturmayı gerektiren sair haller, verilecek disiplin cezaları ve kesinleşme halleri, Grup İç Yönetmeliği'nde gösterilir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

MÜŞTEREK DİSİPLİN KURULU (SPK.md. 25/2)

Müşterek Disiplin Kurulunun Oluşumu, Görev ve Yetkileri :

Madde 95 - Müşterek Disiplin Kurulu, Yüksek Haysiyet Divanı ile TBMM Parti Grup Disiplin Kurulu'nun birlikte toplanmasından oluşan kuruldur. Yüksek Haysiyet Divanı başkanı, başkan vekili ve sekreteri, bu kurulun başkanlık divanını oluşturur.

Kurul, TBMM Parti Grubu üyelerinin partiden geçici veya kesin ihraçlarını gerektiren eylemleri dolayısıyla disiplin soruşturması yapar ve parti içi işlemler açısından kesin olarak karar verir.

Yüksek Haysiyet Divanı ile Grup Disiplin Kurulu'na ilişkin çalışma usul ve esasları, Müşterek Disiplin Kurulu için de geçerlidir.

BEŞİNCİ AYIRIM

MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Disiplin Kurullarına İlişkin Müşterek Hükümler (SPK.md. 56) :

Madde 96.

96.1- Her disiplin kurulunun görev süresi, yeni disiplin kurulunun seçilmesiyle son bulur.
- Disiplin kurulları, seçilmelerini takiben en yaşlı üye başkanlığında yapacağı ilk toplantısında gizli oylama ile başkan, başkan vekili ve sekreter seçimi yaparak kurulun başkanlık divanını oluşturur.

96.2- Partili hiçbir üye, aynı zaman diliminde aynı veya farklı düzeyde başka bir disiplin kurulu üyeliği yapamaz. Partinin, kongre delegelikleri ve TBMM grup üyeliği hariç, hiçbir organında görev alamazlar. Eşler ile birinci ve ikinci derece kan ve sıhri hısımlar, aynı disiplin kurulunda birlikte görev alamaz, bunlarla ilgili soruşturma ve kararlara katılamazlar.

96.3- Disiplin Kurulu üyeleri ile parti arasında hiçbir hizmet bağı kurulamaz ve partiden gelir sağlanamaz.

96.4- Kurul üyeliklerinde boşalma olması halinde, sıradaki yedek üye, kurul başkanı tarafından göreve davet edilerek kurul üyeliği tamamlanır.

96.5- Günü ve zamanı belli olan toplantılara, haklı mazeret olmaksızın arka arkaya üç kez veya bir yıl içinde, aralıklı altı kez katılmayan üye, Kurul üyeliğinden istifa etmiş sayılır ve yerine yedek üye davet edilir.

96.6- Disiplin kurulları, Kanunda belirtilen ayırık haller dışında, üye tam sayısının en az 2/3 si ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir.

96.7- Disiplin Kurulu Başkan ve üyeleri, kendi haklarında yürütülen soruşturmalara katılamazlar.

96.8- Disiplin Kurulu'na sevk edilen partilinin savunması alınmadan veya savunma vermektenvazgeçtiği anlaşılmadan karar verilemez. Savunma için gerekli süre, çağrının ilgiliye bildiriminden itibaren 15 gündür. Seçimlerde veya kamuoyu önünde açıkça veya yayın yolu ile işlenen disiplin suçları için bu süre 7 gündür. Savunma daveti kurul başkanınca yapılır; davet yazısında uygulanması istenen disiplin cezası ile buna neden

gösterilen söz veya fiiller açıkça belirtilir.

96.9- Savunma davet yazısı, ayrı adres bildirilmemişse ilgilinin parti üye kütüğünde yazılı adresine tebliğ edilir veya gönderilir. Bulunamaz veya kabulden imtina etmiş ise, savunmadan vazgeçtiğine hükmedilerek dosyadaki bilgi ve belgelere göre gerekli karar verilir.

96.10- Disiplin kurulları, kendilerine intikal ettirilen işler hakkında, yasa ve tüzük hükümleri ile zaruret hallerinden kaynaklanan durumlar saklı kalmak kaydıyla 30 gün içinde karar verirler.

96.11- Kongrelerde ve her tür parti toplantılarında, konunun tüzük gereği gündem konusu olma hali hariç, disiplin kuruluna sevk kararları ile disiplin kurullarına intikal eden işle ilgili disiplin kurulu kararı kesinleşinceye kadar bu konular hakkında görüş, tavsiye ve telkinde bulunulamaz.

96.12- Parti teşkilat ve yönetim birimleri, disiplin kurullarının incelemelerini zorlaştırmamak ve taleplerini geciktirmeksizin yerine getirmek zorundadırlar.

96.13- Üyenin daha önce disiplin cezası almaması ve pişmanlık duyması halinde bir alt disiplin cezası verilebilir.

96.14- Disiplin kurulları, sevk kararında tanımlanarak atfolunan eylemle bağlıdırlar. Gerek görmeleri halinde soruşturmayı genişletir ve tanık dinleyebilirler. İddia ve savunmayı kanun, tüzük ve ilgili mevzuata göre değerlendirerek vicdani kanaatlerine göre karar verirler. Ancak disiplin kurulları, sevk kararında önerilen cezadan daha ağır bir cezaveremezler.

96.15- Disiplin kurulları, gerekçeli olarak oluşturacakları kararlarını, ilgiliye ve konuyu sevk eden organa bildirirler. İlgili, parti kayıtlarında yazılı adresinden ayrılmış ve yeni adresi de bellideğil ise, hüküm özeti gazete ilan ile tebliğ edilir. İlandan itibaren 15 gün içinde itiraz edilmeyen kararlar kesinleşir.

96.16- Disiplin kararlarının sonuç doğurması için kesinleşmiş olması gereklidir.

Parti yetkilileri ve organları, kesinleşmiş disiplin kurulu kararlarının uygulanmasını geciktiremezler.

Disiplin Kurulu'na Sevk Yetkisi :

Madde 97 - Disiplin kurulları, re'sen soruşturma başlatamaz ve yapamazlar.

İl disiplin kuruluna sevk yetkisi, il yönetim kuruluna, Yüksek Haysiyet Divanı'na sevk yetkisi, Genel İdare Kurulu ile Başkanlık Divanı'na, TBMM Parti Grup Disiplin Kurulu ile Müşterek Disiplin Kurulu'na sevk yetkisi, TBMM Parti Grup Yönetim Kurulu ile Genel İdare Kurulu'na aittir.

Disiplin kuruluna sevk kararı, yetkili kurulun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Karardan önce ilgisini dinleyip gerek gördüğü inceleme ve araştırmaları, görevlendireceği üye veya üyeleri vasıtasıyla yaptırabilir. İhbar veya şikayet eden, sevke yetkili kurulun üyesi ise,

konuyla ilgili toplantı ve müzakerelere katılamaz, kendisine inceleme ve araştırma görevi verilemez.

Disiplin kuruluna sevk kararlarının, isnat olunan fiil ile uygulanması istenen disiplin cezasını ve nedenlerini açıklar şekilde gerekçeli olması zorunludur.

Sevke yetkili kurullar, gerekli gördükleri takdirde, tedbirli olarak disiplin kuruluna sevk edebilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİRİNCİ AYIRIM

DİSİPLİN SUÇ VE CEZALARI (SPK.md. 53/1)

Parti Disiplin Cezaları :

Madde 98 - Parti disiplin kurullarınca yukarıda yazılı esas ve usule göre verilebilecek disiplin cezaları şunlardır:

98.1- Partiden ve gruptan geçici ihraç

98.2- Partiden ve gruptan kesin ihraç

Uyarma Cezası ve Bu Cezayı Gerektiren Haller :

Madde 99 - Uyarma, partilinin yazılı olarak dikkatinin çekilmesi olup;

99.1- Tevdi edilmiş görevin ifası konusunda gayri ciddi davranışlar sergilemek,

99.2- Parti yöneticileri ve üyeleri hakkında basın, internet medyası ve sosyal medya yoluyla incitici beyanlarda bulunmak, Partilinin “uyarma” cezası ile cezalandırılmasını gerektiren eylemlerdir.

Kınama Cezası ve Bu Cezayı Gerektiren Haller :

Madde 100 - Kınama, partilinin “kusur” bildirimini içeren yazılı uyarılması olup;

100.1- Yetkili organlarca verilmiş parti görevini yapmamak,

100.2- Parti içinde ve parti faaliyetlerinde kişisel çıkar gözetir tutumlar sergilemek,

100.3- Parti aleyhine tazmini gerekli bir zarar doğmasa bile, tutulması gereken defter ve kayıtları kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutmamak,

100.4- Kanuni sorumlulukları ile ödeme ve tazmin sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, partideki göreviyle bağlı hizmet gereği kendisine teslim edilmiş eşya veya malzemenin, ihmal sonucu kaybına neden olmak,

100.5- Bir yıl içinde iki defa uyarma cezası gerektiren eylemlerinden ötürü uyarma cezası ile cezalandırılmış olmak, Partilinin kınama cezası ile cezalandırılmasını gerektiren eylemlerdir.

Partiden ve Gruptan Geçici İhraç Cezası ve Bu Cezayı Gerektiren Haller :

Madde 101 - Partiden ve gruptan geçici ihraç cezası, eylemin niteliğine göre iki aydan az bir yıldan fazla olmamak üzere partilinin, parti ve grup çalışmalarına katılmaması, partideki görevinin sona ermesi, parti üyeliğinin ceza süresince askıya alınmış olması sonuçlarını doğuran disiplin cezasıdır.

Geçici ihraç ceza süresi karar tarihinde başlar, süresinin dolması ile yeni bir karar ve işleme gerek olmadan kalkmış sayılır.

Geçici ihraç kararı, partilinin parti tüzük ve programına, diğer mevzuatına ve organların bağlayıcı kararlarına uyma yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Parti ve gruptan geçici ihraç cezası verilmesini gerekli kılan haller :

101.1 - Partinin ve parti organlarının toplantılarında saklı kalması gereken konuları ve kararları, sebebi ne olursa olsun, açıklamak,

101.2- Parti yöneticileri ve üyeleri hakkında gerçek dışı haber yaymak, iftira, karalama ve küçük düşürücü beyanlarda bulunmak,

101.3- Partiyi ve parti çalışmalarını alet ederek çıkar sağlamak, partili olmayı nüfuz sayarak kötüye kullanmak,

101.4- Kanuni sorumlulukları ile ödeme ve tazmin sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, partideki göreviyle bağlı hizmet gereği kendisine teslim edilmiş eşya veya malzemeyi kasıtlı olarak kaybetmek veya görevden ayrılma halinde teslim etmekten kaçınmak ve bu konuda ısrarlı davranmak,

101.5- Usulüne uygun olarak alınmış grup kararlarına uymamak,

101.6- Bir yıl içinde iki defa kınama cezası gerektiren eylemleri nedeniyle yetkili disiplin kurulunca cezalandırılmış olmak,

101.7- Yan kuruluş başkanlarının, yönetim kurulu ve Başkanlık Divanı toplantılarına katılmalarını engellemek veya Tüzüğün 81. maddesinden kaynaklanan eşgüdüm ve denetim yetkisini yan kuruluşların varlığından beklenen faydayı yok edici tarzda kullanmak, Eylemleri, partiden ve gruptan geçici olarak ihraç edilmeyi gerektiren disiplin suçlarıdır.

Partiden ve Gruptan Kesin İhraç Cezası ve Bu Cezayı Gerektiren Haller :

Madde 102 - Parti ve gruptan kesin ihraç cezası, partilinin parti kaydının ve parti ile olan tüm ilişkilerinin sona erdirilmesi sonucunu doğuran en ağır disiplin cezasıdır.

Kişinin; TBMM Parti Grubu'ndan ihracı partiden ihracını, partiden ihracı gruptan ihracı sonucunu doğuran işlemlerdir.

Partiden kesin ihraç kararları kesinleştikten sonra bütün teşkilata duyurulur ve ilgilinin kayıtlı olduğu ilçedeki kütüğüne işlenir.

Parti ve gruptan kesin ihraç cezası verilmesini gerekli kılan haller :

102.1- Partinin tüzük ve programına, demokrasi, insan hakları ve hukukun evrensel temel kural ve normlarına aykırı faaliyetlere katılmak, destek olmak yahut bizzat aykırı eylem ve işlemlerde bulunmak,

102.2- Milletin ülkesi ve devletiyle olan birliğine ve bölünmez bütünlüğüne zarar verici faaliyetler içinde olmak, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerine ve Siyasi Partiler Kanunu'nun dördüncü kısmında yer alan esaslara aykırı eylem veya işlemde bulunmak,

102.3- Siyasi Partiler Kanunu'na göre parti üyeliğine engel bir fiilden dolayı kesin mahkumiyetine rağmen partiden istifa etmemekte direnmek,

102.3- Yetki ve görevini kötüye kullanarak partinin resmi kayıtları üzerinde tahrifat yapmak veya belgeleri yok etmek,

102.4- Parti mal ve parasını zimmetine geçirmek, özel işlerinde kullanmak,

102.5- Kongrelerde ve aday yoklamalarında menfaat karşılığı oylama sonuçlarına tesiretmek, parti içi ve dışı seçimlerde hile veya sahtecilik yapmak,

102.6- Parti Yöneticileri, Üyeleri veya parti tüzel kişiliği hakkında basın yayın araçları ile kamuoyu önünde gerçek dışı haber yaymak, iftira, hakaret, karalama veya küçük düşürücü beyanlarda bulunmak,

102.7- Geçici ihraç cezasıyla cezalandırılmış olmasına karşın, aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlemiş olmak,

102.8- Parti yöneticileri ve üyelerine karşı şiddet uygulamak,

102.9- Anayasanın ilk 6 maddesine aykırı söylemlerde bulunmak.

İKİNCİ AYIRIM

DİSİPLİN SUÇ VE CEZALARINA İLİŞKİN DİĞER HÜKÜMLER

Disiplin Suçlarında Zamanaşımı :

Madde 103 - Vukuundan itibaren iki yıl, öğrenildiği tarihten itibaren altı ay içinde sevk kararı alınmamış disiplin suçlarıyla ilgili soruşturma yapılamaz.

Tedbirli Olarak Disiplin Kuruluna Sevk etmek (SPK.md. 59) :

Madde 104 - Tedbirli olarak disiplin kuruluna sevk, üyenin partideki görevlerinden derhal uzaklaştırılması sonucunu doğuran tedbir işlemidir.

Partiden kesin veya geçici ihracı gerektiren hallerde, disiplin kuruluna sevke yetkili kurul, tedbirli olarak sevk kararı verebilir.

Disipline sevk nedeni, Tüzüğün ilgili maddesinin bentlerinde yazılı haller dışında kalan durumlara dayalı ise, tedbir kararının sevke yetkili kurulun üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile alınması gerekir.

Tedbir kararı il yönetim kurulunca verilmiş ise, hakkında tedbir kararı verilen üye, 7 gün içinde soruşturmayı yapacak disiplin kuruluna itiraz edebilir. Kurul bu itirazı 7 gün içinde karara bağlar. Taraflar, bu karara karşı 7 gün içinde Yüksek Haysiyet Divanı'na itiraz edebilirler. Yüksek

Haysiyet Divanı'nın bu konuda 7 gün içinde vereceği karar kesindir.

Tedbirli sevk kararları, Genel İdare Kurulu veya Başkanlık Divanı yahut TBMM Grup Yönetim Kurulu tarafından verilmiş ise, yukarıda yazılı süreler içinde soruşturmayı yapacak disiplin kuruluna itiraz edebilir. İtiraz üzerine 7 gün içinde verilecek karar kesindir.

Disiplin kurulları, soruşturmanın her aşamasında tedbirin kaldırılmasına re'sen karar vermeye yetkilidirler.

Kovuşturma sonunda disiplin kurulunca ceza verilmez veya uyarma yahut kınama cezasına dönüştürülür ise, başka bir karara gerek olmadan tedbir kalkmış sayılır ve ilgilinin tedbir

Disiplin Cezalarına Karşı Yargı Nezdinde İtiraz Hakkı (SPK.md.57) :

Madde 105 - Hakkında partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen partili üye, bu cezaya karşı, disiplin kuruluna sevk eden organ ile disiplin kurulunun görev ve yetkisizliğine veya alınan kararın kanuna, parti tüzüğüne ve iç yönetmeliğe şekil ve usul bakımından aykırı bulunduğu iddiasıyla, parti itiraz yollarını kullandıktan sonra, nihai karar niteliğindeki son karara karşı 30 gün içinde nihai kararı veren kurulun bulunduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesi'ne itiraz edebilir. Yasaya göre mahkemenin 30 gün içinde vereceği karar kesindir.

Disiplin Cezalarını Af Yetkisi (SPK.md. 58) :

Madde 106 - Eş Genel Başkan tarafından önerilmiş olması şartıyla, disiplin kurullarınca verilmiş disiplin cezalarını af yetkisi, Genel İdare Kurulu'na aittir. Disiplin kuruluna sevke yetkili olan kurullar ile disiplin cezası almış olan kişinin af istemleri, Eş Genel Başkan'ın oluruna göre GİK gündemine alınır ve karara bağlanır.

BEŞİNCİ KISIM

SEÇİMLER VE ADAYLAR (SPK.md. 36 ile 52)

BİRİNCİ BÖLÜM

SEÇİMLERE KATILMA

Seçimlerle İlgili Karar Yetkisi :

Madde 107 - Partinin ülkede yapılacak her türlü seçime tamamen veya kısmen tek başına katılıp katılmamasına karar verme yetkisi, Genel İdare Kurulu'na aittir. Kısmi katılım kararının, üye tam sayısının en az 2/3 çoğunluğu ile alınmış olması gereklidir.

Yapılacak seçimle ilgili herhangi bir kararın alınmamış olması, partinin her yerde seçime katılacak olduğu anlamına gelir.

Seçim İttifakına Karar Verme :

107.1- Milletvekilliği seçimlerinde seçimlere katılma yeterliliği taşıyan siyasi partiler ile ittifak yaparak seçime katılmaya, ittifak protokolünü onaylamaya veya ittifaktan vaz geçmeye karar verme yetkisi, Eş Genel Başkanlara aittir..." şeklinde değiştirilmiştir.

Başka Siyasi Parti Üyelerinin Parti Listesinden Aday Gösterilmesi :

107.2- Milletvekili seçime katılma şartlarını taşıdığı halde seçime katılmayan bir partinin üyesinin, partimiz listesinden aday gösterilmesine karar verme yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir. Ancak karardan önce üyenin ve partisinin ayrı ayrı yazılı muvafakatlarının alınması zorunludur.

İKİNCİ BÖLÜM

Milletvekili Adaylık Başvurusu ve Ön İnceleme :

Madde 108 - Milletvekilliği için adaylık başvuru tarihleri, Genel İdare Kurulu'nca kararlaştırılır ve ilan edilir. Adaylık başvurusu, GİK başka türlü karar vermiş olmadıkça, doğrudan genel merkezdeki ilgili birime veya il başkanlıklarına bizzat yapılır. Adaylık başvurusu için istenecek dosya parası, brüt asgari ücret tutarını geçemez. Şehitlerin birinci derece yakınları, gaziler, adaylık başvuru ücreti ödemezler. Adaylık başvuruları tamamlandıktan sonra Başkanlık Divanı'nca, adaylar hakkında yasal nitelikler ve uygunluk açısından gerekli ön inceleme yapılarak veya oluşturulacak bir komisyona yaptırılarak, adaylık değerlendirmesine alınacakları gösterir öneri listesi hazırlanır, Genel İdare Kurulu'na sunulur. Genel İdare Kurulu, lüzum gördüğü incelemeyi yaparak ön seçim, teşkilat yoklaması ve merkez yoklamasına katılabilecek aday adayları listelerini seçim çevresi esasına göre belirler.

Aday Tespit ve Sıralama Usulleri :

Madde 109 - Genel, kısmi veya ara milletvekili seçiminde, Tüzüğün 118. maddesinin son bendinde yazılı olduğu şekilde ön inceleme sonucu belirlenen aday adayları arasından parti adayları ve bu adayların liste sıralamaları;

- a) Ön Seçim
- b) Teşkilat Yoklaması
- c) Merkez Yoklaması

usullerinden birinin, birkaçının veya tamamının; aynı seçimde seçim çevresi ölçeğine göre aynı anda ve bir arada veya birinin ülke ölçeğinde tam olarak uygulanması suretiyle yapılır.

Gerekli hallerde, Eş Genel Başkan'ın Türkiye genelinde % 5 kontenjan kullanma hakkı vardır. Ancak bu hakkını her seçim bölgesinde en fazla bir (1) kişi için kullanabilir. İki (2) milletvekili seçilen seçim bölgelerinden kontenjan adayı konamaz.

Hangi seçim çevresinde hangi usul veya usullerle ve usulün hangi ölçekte uygulanacağına Genel İdare Kurulu'nca karar verilir. Ancak milletvekili seçiminde, seçim çevrelerinin en az % 50'sinde ön seçim veya teşkilat yoklaması usullerinden birinin uygulanması ile aday belirlemesine özen gösterilir.

109.1- Ön Seçim Usulü İle Aday ve Liste Sıralaması Yapmak : Ön seçim, her seçim çevresinde Siyasi Partiler Kanunu'nda yazılı usul ve esaslara göre, o seçim çevresinde partiye kayıtlı bütün üyelerin ön seçim seçmeni olarak; yargı gözetim ve denetimi altında gizli oy, açık tasnif esasına göre yapacakları seçimle parti adaylarını ve liste sıralamalarını belirlemeleridir.

109.2- Teşkilat Yoklaması Usulü İle Aday ve Liste Sıralaması Yapmak : Teşkilat yoklaması, teşkilat yoklaması seçmeni olarak nitelenen partililer tarafından, Siyasi Partiler Kanununda yazılı usul ve esaslara göre yargı gözetim ve denetimi altında gizli oy, açık tasnif esasına göre, aday ve liste sıralamasının yapılmasıdır.

Teşkilat yoklaması seçmenleri, yoklamanın yapılacağı seçim çevresinde oturmakta olan ve parti üyeliği devam eden:

- a) Parti kurucuları,
- b) Eski bakan ve milletvekilleri,
- c) Belediye, il ve ilçe eski başkanları,
- d) Yan kuruluş eski il ve ilçe başkanları ile
- e) İlin partili bakan ve milletvekilleri,
- f) İlin parti teşkilat kademeleri yönetim kurulları başkanları ile yönetim kurullarının asıl üyeleri,
- g) İl disiplin kurulu başkanı ile asıl üyeleri,
- h) Partili belediye başkanları ve belediye meclisi üyeleri,
- ı) Partili il genel meclisi üyeleri,
- i) Parti yan kuruluşlarının il ve ilçe yönetim kurulları başkanları ile yönetim kurullarının asıl üyeleri,
- j) Parti üyeliği devam eden köy ve mahalle muhtarları,
- k) İlçe ve il kongresi asıl delegeleri,
- l) İlin büyük kongre asıl delegeleri,
- m) Partinin teşkilat yoklaması tarihinden en az bir yıl önce belirlenmiş ve görevidevam etmekte olan mahalle ve köy temsilcileri ile,
- n) Ayrıca Seçim İşleri Yönetmeliğinde teşkilat yoklama seçmeni olarak belirtilenlerdir. İl içinde birden fazla seçim çevresi olması halinde, yukarıda yazılı teşkilat yoklama seçmeni, üye olarak kayıtlı olduğu ilçenin yer aldığı seçim çevresinde ve sadece bir oy kullanabilir. Partili bakan ve milletvekilleri ise, tek olan oylarını il içinde dilediği seçim çevresinde kullanabilir.

109.3- Merkez Yoklaması usulü ile aday ve liste sıralaması yapmak : Merkez yoklaması usulü, Tüzüğün 114. maddesine göre aday adaylıkları kabul edilenlerin, seçim çevrelerine göre aday ve liste sıralamalarının, doğrudan Genel İdare Kurulu tarafından yapılmasıdır.

109.4-Merkez yoklaması milletvekili seçimlerinde alttaki koşullarda uygulanabilir.

- o) Bir seçim bölgesinden merkez yoklaması kararı alınması için o seçim bölgesini oluşturan ilçelerin tamamında veya yüzde ellisinde (%50) delege sayısının altında üye sayısı olması halinde,
- p) Teşkilat yoklaması seçmenlerinin her hangi bir nedenle oluşmadığı hallerde,
- q) Ön seçim veya teşkilat yoklaması seçimlerinde; parti disiplinine aykırılık, seçmenlere çıkar sağlayıcı hallerin tespitinde, seçimlerde hile yapıldığı durumların tespitinde, ön seçim veya teşkilat yoklaması seçimi Genel İdare Kurulunca salt çoğunlukla (GİK) iptal edilerek merkez yoklaması kararı alınır.

Aday Listelerinde Boşalmanın Doldurulması :

Madde 110 - İstifa, ölüm ve kısmi iptal gibi nedenlerle aday listelerinde boşalma olması halinde, sıralama ön seçim veya teşkilat yoklaması usullerinden biri ile yapılmış ise, boşluk liste sonuna kaydırılarak en çok oy almış liste dışı adayın listeye dahil edilmesiyle doldurulur. Ön seçim veya teşkilat yoklaması, tümünden veya seçim çevresi ölçüğünde en az 1/3 oranında iptal edilmiş ise, boşalan adaylıkları tamamlamaya Genel İdare Kurulu yetkilidir. Merkez yoklaması usulü ile yapılan listelerde meydana gelebilecek boşalmalarda liste kaydırması yapılmaz. Boşalan sıra, Genel İdare Kurulu'nun belirlediği ismin bildirilmesiyle doldurulur.

Milletvekili Seçiminde Kontenjan Adaylığı (SPK.md. 36/son) :

Madde 111 - Aday tespit ve sıralama işleminin, ön seçim veya teşkilat yoklaması usullerinden biri ile yapılmasına karar verilmiş olması hallerinde, TBMM toplam üye sayısının % 5'ini aşmamak üzere ilini, seçim çevresini ve liste sırasını ön seçim veya teşkilat yoklamasından teşkilat yoklamasından önce Yüksek Seçim Kurulu'na bildirmek koşuluyla, merkez adayı göstermeye Eş Genel Başkan yetkilidir.

Ön seçim veya teşkilat yoklamasının kısmi uygulanması halinde Eş Genel Başkan'ın göstereceği kontenjan aday sayısı, ön seçim veya teşkilat yoklaması yapılan seçim çevrelerinden seçilecek milletvekili sayısı toplamının % 5'ini aşamaz.

Bir seçim çevresinde birden fazla ve iki milletvekili seçilecek seçim çevrelerinde Eş Genel Başkan kontenjanı kullanılamaz.

Seçimin yapılacağı tarihte milletvekili olanlar ile belediye başkanı olanlar, kontenjan yöntemi ile aday gösterilemezler.

Kontenjan adayı gösterilecek olanlar, ön seçim veya teşkilat yoklamasına katılmazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEREL SEÇİMLERDE ADAYLIK İŞLEMLERİ (SPK.md. 52)

Yerel Seçimlerde Adaylık ve Ön İnceleme :

Madde 112 - Adaylık başvuruları, seçim takvimine göre Genel İdare Kurulu'nca belirlenecek tarihler arasında büyükşehir ve il belediye başkan adaylığı için genel başkanlığa, ilçe ve belde belediye başkan adaylığı için ilgili il yönetim kurulu başkanlığına, belediye ve il genel meclisi adaylığı için ilgili ilçe yönetim kurulu başkanlığına bizzat yazılı olarak yapılır.

Büyükşehir ve il belediye başkan aday adaylarıyla ilgili ön seçim veya teşkilat yoklamasına katılacakları belirleme işlemi olan ön inceleme yapma ve karar alma yetkisi, Genel İdare Kurulu'na aittir.

İlçe ve belde belediye başkan aday adaylarıyla ilgili ön inceleme işlemi, ilgili il yönetim kurulunca yapılır. İl Yönetimince yapılacak ön inceleme işlemi, Genel İdare Kurulu onayı ile, ilçe yönetiminin yapacağı ön inceleme işlemi ise il yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. Bu şekilde onay yetkisi olan kurullar, gerek gördükleri değişiklikleri yapabilirler.

Yerel Seçim Aday Tespit ve Sıralama Usulü :

Madde 113 - Ön inceleme sonucu oluşacak aday adayları arasından, belediye başkan adayları ile belediye ve il genel meclisleri adayları ve sıralamaları, Tüzüğün 118. maddesinde yazılı usullerden birinin, birkaçının veya tamamının, aynı seçimde seçim çevresi ölçüğüne göre aynı anda ve birarada yahut ayrı ayrı kısmi veya tam olarak uygulanması suretiyle hangi yöntemle yapılacağı, Genel İdare Kurulu'nca kararlaştırılır.

Yerel Seçimlerde Ön Seçim, Teşkilat ve Merkez Yoklaması :

Madde 114 - Yerel yönetim ön seçiminde ön seçim çevresi;

114.1- Belde belediye başkanı ve belde belediye meclisi üyeleri için belde belediyesi sınırları; ilçe belediye başkanı ve ilçe belediye meclisi üyeleri için ilçe belediyesi sınırları; il genel meclisi üyeleri için ilçenin mülki idare sınırları; büyükşehir ve il belediye başkanları için ilin belediye sınırlarıdır.

114.2- Ön seçimlerde, büyükşehir ve il belediye başkan adaylığı için, partinin il belediyesi sınırları içindeki teşkilat kademelerinde kayıtlı bütün üyeleri; ilçe belediye başkanı ile ilçe belediye meclisi adaylıkları için ilçenin belediye sınırları içinde kayıtlı bütün üyeleri; il genel bütün üyeleri; il genel meclisi adaylıkları için ilçenin mülki sınırları içinde partiye kayıtlı bütün üyeleri, belde belediye başkanı ve belde belediye meclisi adaylıkları için belde belediyesi sınırları içinde kayıtlı bütün üyeler, ön seçim seçmeni olarak Mahalli İdareler Seçimi Kanunu ile Siyasi Partiler Kanunu'nda, Parti Tüzüğü'nde ve ilgili mevzuatta yazılı ön seçime ilişkin usulve esaslara göre kullanacakları oylarla belediye başkan adayı ile belediye ve il genel meclisi asıl ve yedek adaylarını sıralama yaparak belirlerler.

114.3- Teşkilat yoklaması; Tüzüğün 120.2. bendinde yazılı teşkilat yoklaması seçmenleri, büyükşehir ve il belediye başkan adaylığı teşkilat yoklama seçmenidirler.

114.4- İlçe belediye başkan adayları ile belediye ve il genel meclisleri adaylarının teşkilat yoklaması usulü ile belirlenmesinde ise, Tüzüğün 120.2 maddesinde yazılı olanlardan ilçede kayıtlı olanlar ile ilçe kademesi ve ilçe yan kuruluş üyeleri, teşkilat yoklama seçmeni olarak oy kullanırlar.

114.5- Belde belediye başkanı ile belde belediye meclisi adaylarının teşkilat yoklaması yöntemi ile belirlenmelerinde; Tüzüğün 120.2. maddesinde yazılı olanlardan; belde kayıtlı olanlar ile belde teşkilat kademesi ve belde yan kuruluş üyeleri, teşkilat yoklama seçmeni olarak oy kullanırlar. Ön seçim veya teşkilat yoklamasında eşit oy alanların liste sırası, çekilecek kur'a ile belirlenir.

114.6- Merkez yoklaması, adayların Genel İdare Kurulu'nca doğrudan veya bu kurulun yetki devri halinde belediye başkan adaylarının il yönetim kurullarınca, belediye ve il genel meclisi adaylarının ise ilçe yönetim kurullarınca tespit ve sıralamalarının yapılmasıdır.

114.7- Belediye meclisi kontenjan adayları, Genel İdare Kurulu'nca veya bu kurulca yetki verilmiş olması halinde il veya ilçe yönetim kurullarınca belirlenir. Aday listelerinde meydana gelecek boşalmalar, Tüzüğün 121. maddesine göre, adaylar merkez yoklaması ile belirlenmiş ise, yoklamayı yapan organın bildireceği isimle doldurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ORTAK HÜKÜMLER

Alt Kademe Teşkilat Yöneticisinin Aday Adaylığı (SPK.md. 40/4) :

Madde 115 - Adayların ön seçim veya teşkilat yoklaması usullerinden birisi ile belirlendiği hallerde; görev yaptıkları yerden aday adayı olan alt kademe teşkilat başkan ve yönetim kurulu üyelerinin, seçim takviminde belirtilen süre içinde görevlerinden istifaları zorunludur.

Partide Kayıtlı Olmayanların Adaylık Başvurusu :

Madde 116 - Milletvekili ve yerel seçimlere aday adaylığı için parti üyesi olma şartı aranmaz. Parti üyesi olmadan aday gösterilip seçilenler, parti üyeliliğine alınmış sayılırlar. Milletvekili seçilenlerin üyelik kayıtları Tüzüğün 11. maddesi gereği genel merkezce ikmal ettirilir.

Diğerleri ise, üyelik kaydı için gereken evrakları, seçim sonuçlarının ilanından sonra on gün içinde ilgili ilçeye verirler ve kayıt işlemlerini ikmal ettirirler.

Parti Adayı Olarak Seçilmiş Olanların Yeniden Adaylığı :

Madde 117 – DOĞRU PARTİ listelerinden aday gösterilip seçilmiş olan belediye başkanları ve milletvekilleri, kesintisiz en fazla iki (2) dönem aynı görevi yürütebilir. Ancak ara veren kimseler tekrar aynı görevlere aday gösterilebilir. Yapılacak seçimde doğacak duruma bağlı olarak merkez yoklaması usulü ile aday belirlenmesinin zorunlu olması hali hariç olmak üzere, kontenjan adayı olarak seçilmiş olan kimse, aynı usulle tekrar aday gösterilemez.

Seçim İşleri Yönetmeliği :

Madde 118 - Tüzükte, seçim işleri ve adaylıklarla ilgili olarak yönetmelikle düzenleme yapılacağı belirtilen konular dahil, kanun ve parti tüzüğüne aykırı olmamak şartıyla, genel veya kısmı yerel ve milletvekili seçimlerinde adayların başvuru usul ve esasları, ön seçim ve teşkilat yoklamalarıyla ilgili üye kayıt defterleri, teşkilat yoklama seçmen listelerinin hazırlanması ve seçim kurullarına verilmesi, sandık kurulu üyeliği, adayların tanıtım çerçevesi, müşahitlik, oy pusulalarının hazırlanması, seçim sonuçlarına itiraz gibi konularda ve ayrıca Tüzükte yazılı olanlar dışında teşkilat yoklaması seçmeni olabilecekleri belirlemek, gerek adaylıklar ve gerekse seçimlerle ilgili olup, açık olmayan veya tüzükte gösterilmeyen diğer konularda nasıl hareket edileceği, Genel İdare Kurulu'nca çıkarılacak Seçim İşleri Yönetmeliği ile düzenlenir. Genel İdare Kurulu, seçimlere ilişkin adaylık başvuru ve şartlarını, her seçime özgü olacak şekilde ilke kararlarıyla belirlemeye de mezun ve yetkilidir.

ALTINCI KISIM

MALİ HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM

PARTİNİN GELİRLERİ (SPK.md. 61) :

Madde 119 - Partinin gelirleri ve gelir kaynakları şunlardır;

119.1- Giriş ve Üyelik Aidatı (SPK.md. 62)

Parti üyelerinden alınacak giriş aidatının miktarı ile üyelik aidatının alt ve üst sınırları aşağıdaki şekildedir:

a) Giriş aidatı: En az 1 TL en fazla 35.000 TL.

b) Üyelik aidatı (aylık): En az 1 TL en fazla 3.000 TL.

Giriş ve üyelik aidatının taban ve tavan miktarlarıyla ilgili olarak kanuni sınırlar içinde olmak kaydıyla, her yıl tüketici fiyat artış oranı kadar artırılarak uygulama yapmaya Genel İdare Kurulu yetkilidir.

Üye adayı giriş beyannamesini imzalarken, yukarıdaki limitler arasında ne kadar aidat ödemeyi taahhüt ettiğini belirtir.

kademe seçimleri ile aday yoklamalarına katılmaya engel değildir. Bu konuda yapılacak kayıtlamanın geçerli olması için borçlu üyeye 10 günlük süre içeren yazılı uyarı yapılmış olması gerekir.

119.2- Milletvekilliği AidaJ (SPK.md. 63)

Partili milletvekillerinin ödeyeceği aidamr. Bu aidatın miktarı ile ne kadarının grup giderlerine, ne kadarının parti genel merkezine ayrılacağına TBMM Parti Grubu'nca karar verilir. Ancak bu aidatın yıllık miktarı, milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını aşamaz.

Parti grubunun olmaması halinde aidat miktarı, Genel İdare Kurulu'nca kararlaştırılır. Ancak bunun yıllık miktarı, milletvekillerine ödenen aylık net ödenek tutarının yarısını aşamaz.

119.3- TanıJcı Unsur ve Yayınların SaJşından Sağlanacak Gelirler (SPK.md. 65)

Satış fiyatları yasa gereği Genel İdare Kurulu'nca belirlenecek olan parti bayrağı, rozeti, flaması ve benzeri rumuz ve unsurların satışları ile parti yayınları, üye kimlik kartları, parti defter, makbuz ve kağıtlarının sağlanması karşılığında elde edilecek gelirlerdir.

119.4- Etkinliklerden Sağlanacak Gelirler

Genel merkezin oluru ile parti kademe organları tarafından düzenlenecek sosyal etkinliklerden elde olunacak gelirlerdir. Bu etkinliklerden nasıl gelir temin edileceği vb. mali hususlar, faaliyetin yerel ve ulusal özelliğine göre, etkinliği düzenleyen kademe yönetim kurulunca kararlaştırılır.

119.5- Aday Adaylarından Alınacak Özel Aidat (SPK.md. 64)

Milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve il genel meclisi üyeliği aday adaylarından alınacak özel aidamr. Bu aidatın miktarı, yasadaki sınırlar içinde Genel İdare Kurulu'nca karara bağlanır.

119.6- Mal Varlığında Elde Edilecek Gelirler

Genel İdare Kurulu, amaç ve çalışmalar için gerekli olan taşınmazları ve taşınırları satın almaya, maliki olduğu taşınır mal varlığını satmaya, maliki olduğu taşınır ve taşınmazları kiralamaya, her çeşit kısıtlama koymaya mezun ve yetkilidir. Bu faaliyetlerden elde edilecek gelirler, parti gelirleridir.

119.7- Bağışlar (SPK.md. 66)

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 66. maddesi hükümlerine uygun olarak yapılacak bağışların kabulü ile elde edilecek gelirlerdir.

119.8- Hazine Yardımları

Şartları taşınması halinde hazinece partiye yapılacak yardımlardır. Hazine yardımının en az % 30'u, il ve ilçe kademe teşkilatlarına gönderilir.

Gelirlerin Sağlanması Usulü (SPK.md. 69) :

Madde 120 - Partinin bütün gelirleri, parti tüzel kişiliği adına yapılır ve kabul edilir.

Partinin genel merkezi ile bütün teşkilat kademe organlarıncaya kabul ve tahsil edilecek gelirler,

Genel İdare Kurulu'nca bastırılan, seri ve sıra numaraları belli olan makbuz karşılığı sağlanır. Bastırılan bütün tahsilat makbuzları ile alt kademe organlarına gönderilecek tahsilat makbuzlarının seri ve sıra numaraları, genel muhasiplikçe bir deftere yazılarak takip edilir.

Teşkilat kademeleri, aldıkları ve kullandıkları makbuzlar nedeniyle Genel İdare Kurulu'na karşı mali sorumluluk taşırlar.

Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyeninin sıfatı, adı, soyadı ve imzası, makbuz ile dip koçan veya kopyasında yer alır.

Makbuzların asıl kısımlarıyla kopyalarında ve dip koçanlarında aynı seri ve sıra numarası bulunur. Makbuz dip koçan veya kopyalarını saklama süresi, Anayasa Mahkemesi'nin ilk inceleme kararının partiye bildirim tarihinden itibaren beş yıldır.

İKİNCİ BÖLÜM

PARTİ GİDERLERİ

Harcamaların Yapılmasında Gözetilecek Usul (SPK.md. 70) :

Madde 121 - Partinin amaçlarına aykırı harcama yapılamaz. Partinin bütün giderleri parti tüzel kişiliği adına yapılır.

Siyasi Partiler Kanunu'nun 70. maddesinde yazılı miktarı aşan bütün harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsiki gereklidir. Harcamalar, gideri yapan kademeye göre yetkili organın kararıyla yapılır. Acil hallerin gerekli kıldığı harcamanın parti muhasebesine girebilmesi için, yetkili organ kararı ile olura bağlanması gerekir.

Ancak yetkili organca onaylanmış ve teşkilat kademe bütçesinde bulunması şartıyla mevzuatta belirtilen miktarı geçmeyen harcamalar ile genel tarifeye bağlı giderler için ayrıca karar alınmasına gerek yoktur.

Parti kademe teşkilatları, bağlı buldukları üst kademeye, gelir ve giderleri hakkında altı ayı geçmeyen sürelerde hesap bildirimini yapmak zorundadırlar.

Muhafaza ve Harcamalardan Doğan Mali Sorumluluk (SPK.md. 71) :

Madde 122 - Elde edilen gelirlerin, demirbaş eşya ve malzemelerin muhafazası ile yapılacak harcamalar, sözleşmeler ve girişilecek yükümlülükler; genel merkezde parti tüzel kişiliği adına, illerde il yönetim kurulu, ilçelerde ilçe yönetim kurulu, beldelerde belde yönetim kurulu adına bu tüzükte yetkili kılınmış veya adına iş yapılan organca işin niteliğine göre yetkilendirilmiş kişi yahut kurulca sağlanır ve yapılır.

Parti alt kademe yönetim organları, üst kademe ve genel merkeze karşı muhafaza ve harcamadan ötürü şahsen ve müteselsilen sorumludurlar. Parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve yükümlülük altına girilmesine ilişkin usul ve esaslar, Genel İdare Kurulu'nca yazılı oluru ile yetkili kılmadığı yahut sonradan bir kararla onaylamadığı alt kademe organlarının yaptıkları sözleşmeler ve giriştikleri yükümlülüklerden dolayı parti tüzel kişiliği hiçbir surette sorumlu tutulamaz; Genel İdare Kurulu veya eş genel başkan yahut parti tüzel kişiliği aleyhine sorumluluk yollarına başvurulamaz.

Yetkilendirilmeksizin veya oluru sağlanmamış işlem ve eylemlerden doğan sorumluluk, sözleşme veya yükümlülük getiren işlem altında imzası olan kişi veya kişilere aittir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BÜTÇE VE KESİN HESAP (SPK.md. 73)

Bütçe ve Kesin Hesabın Hazırlanması ve Onaylanması:

Madde 123 - Partinin hesapları bilanço esasına göre düzenlenir.

123.1- Bütçenin Hazırlanması ve Onaylanması

Her il kademe yönetimi, bağlı ilçeleri de kapsayacak şekilde gelir tahminleri ile gider miktarlarını gösteren bir yıllık bütçe hazırlar ve ilgili takvim yılından önceki ekim ayı sonuna kadar genel merkeze gönderir. İllerden gelen bütçeler ile aynı süre içinde hazırlanacak genel merkez bütçesi, en geç ilgili takvim yılından önceki aralık ayı sonuna kadar Genel İdare Kurulu tarafından incelenir ve karara bağlanır. Yapılan bu işlemin bütünü, partinin yıllık tahmini bütçesini oluşturur.

123.2– Kesin Hesabın Hazırlanması ve Onaylanması

Her il kademe yönetimi, bağlı ilçeleri de kapsayacak şekilde bütçe yılını izleyen nisan ayı sonuna kadar, bir önceki yıla ait bütçe uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesabını hazırlar ve Genel Merkeze gönderir. Genel Merkez de aynı sürede kesin hesabını hazırlar ve illerden gelenlerle birlikte, incelenip birleştirilerek karara bağlanmak üzere, Genel İdare Kurulu'na sunar.

Bu işlemlerin tamamı, partinin kesin hesabını oluşturur.

123.3– Kesin Hesabın Bildirimi

Parti Genel Merkezi, Genel İdare Kurulu tarafından incelenerek birleştirilen ve karara bağlanan partinin kesin hesabı ile her il ile ait kesin hesap evrak örneğinin onaylı birer suretini, haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi'ne verir ve bir örneğini ise bilgi amacıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderir.

YEDİNCİ KISIM

TEFTİŞ VE DENETİM

Teftiş ve Denetimin Amacı :

Madde 124 - Her derecedeki parti alt kademeleri ile yan ve yardımcı kuruluş organ ve üyelerinin, parti adına yaptıkları tüm eylem ve işlemlerinin kanun, parti tüzüğü ve yönetmelikleri ile kademe kongreleri ve Genel İdare Kurulu kararlarına uygunluğunun tespiti ile teşkilatı daha aktif hale getirmek, alınması gereken tedbirleri ve yapılması gereken çalışmaları yerinde belirlemek amacıyla yapılacak faaliyetlerin bütünü, teftiş ve denetimin konusu ve amacıdır.

Denetim Yetkisi ve Görevi :

Madde 125 - Her kademenin birinci ve en yetkili teftiş ve denetim mercii, ilgili kademenin

kongre genel kuruludur. Genel İdare Kurulu, Merkez Danışma Kurulu aracılığı ile partinin bütün teşkilatını doğrudan; kademe organları da kendilerine bağlı alt kademe organları ile kademesindeki parti yan kuruluşlarını, yan kuruluş merkez teşkilatları ise, kendisine bağlı bütün alt kademe kuruluşlarını, parti tüzüğü ile partinin amaç ve ilkelerine uygunluk açısından teftiş ve denetimle yetkili ve görevlidirler.

Teftiş ve denetimle görevlendirilecek olanlar ile teftiş ve denetimin usul ve esasları, Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir.

SEKİZİNCİ KISIM

DANIŞMA MECLİSLERİ VE YARDIMCI ÜNİTELER

BİRİNCİ BÖLÜM

PARTİ DANIŞMA MECLİSİ, DANIŞMANLAR VE YARDIMCI ÜNİTELER

Parti Danışma Meclisi :

Madde 126 - Genel İdare Kurulu, gerek gördüğü zamanda ve yılda en az bir defa olmak üzere parti faaliyetlerine ve önemli siyasal, ekonomik ve sosyal gelişmelere karşı teşkilatın ve halkın bakışını belirlemek ve ona göre politikalar oluşturmak amacıyla partililerden oluşan Parti Danışma Meclisi'ni toplar.

Danışma niteliğinde işlev gören bu meclis, hazır olanların iştiraki ile toplanır.

Bu meclisin toplantılarında icrai nitelikte kararlar alınmaz.

Yapılan müzakerelerde öne sürülen ve kabul gören görüşler ve varılan sonuçlar, gerek görülmesi halinde bir bildiri ile kamuoyuna duyurulur. Uygulama için gerekli kararları alma

Madde 127 - Parti Danışma Meclisi, aşağıda yazılı kişilerden oluşur:

127.1- Eş Genel Başkan, üyeliği devam eden parti kurucuları ile Genel İdare Kurulu, Başkanlık Divanı ve Merkez Danışma Kurulu'nun asil üyeleri.

127.2- Partinin TBMM grup üyeleri.

127.3- İl başkanları.

127.4- Yan kuruluşların merkez başkanları ile merkez yürütme kurulu üyeleri.

127.5- Yan kuruluşların il başkanları.

127.6- Partili il belediye başkanları.

127.7- İl belediye ve il genel meclisleri grup başkan vekilleri.

127.8- Genel İdare Kurulu ve Başkanlık Divanı tarafından davet edilmelerinde yarar görülen kişiler

İl ve İlçe Danışma Meclisleri :

Madde 128 - İl ve ilçe danışma meclisleri, partinin il ve ilçe düzeyindeki çalışmalarını gözden geçirmek, kademeler arasındaki çalışma ve iş birliğini sağlamak, örnek çalışmaları duyurmak, sorunları tahlil etmek, yerel ve genel hizmetleri gözden geçirmek gibi parti ve siyasi her tür çalışma amaçlı olarak, yılda en az bir defa olmak üzere ilgili yönetim kurulunca düzenlenen toplantılardır.

Bu toplantılar danışma mahiyetinde olup çoğunluk aranmadan yapılır. İl ve ilçe danışma meclislerinin toplantı takvimleri ile gündemleri, karar organlarınca belirlenir.

İlçe meclisleri, il meclisi toplantısından önce yapılır. Toplantılar sonunda toplantıda dile getirilen konuları özetleyen bir rapor hazırlanır ve üst kademeye sunulur.

128.1- İl Danışma Meclisi Üyeleri

İl danışma meclisi aşağıda yazılı üyelerden oluşur:

- a) İlde oturan ve parti üyeliği devam eden kurucu üyeler.
- b) O ilin partili TBMM üyeleri ile il çevresinde oturan partili eski milletvekilleri.
- c) İl başkanı ile il yönetim kurulu üyeleri
- d) İl disiplin kurulunun başkan ve üyeleri.
- e) İlçe başkanları ile ilçelerin başkanlık divanı üyeleri.
- f) Yan kuruluşların il başkanları ile başkanlık divanı üyeleri ve ilçe başkanları.
- j) İl çevresinde oturan partili il eski başkanları ile il eski belediye başkanları.
- k) İl yönetim kurulunca davet edilmeleri uygun görülenler.

128.2- İlçe Danışma Meclisi Üyeleri

İlçe danışma meclisi aşağıda yazılı üyelerden oluşur:

- g) Yukarıda (a) ve (b) şıklarında yazılı olanlar.
- h) İl yönetiminin kendi üyeleri arasından belirlemiş olduğu kişiler.
- i) İlçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri.
- j) İlçede kurulu yan kuruluşların başkanları ve üyeleri.
- k) İlçe belediye başkanı ile belediye ve il genel meclisi üyeleri.
- l) Mahalle ve köy temsilcileri.
- m) İlçeye bağlı belde başkanları ile belde başkanlık divanı üyeleri.
- n) Partili belde belediye başkanları.
- o) İlçede oturan partili eski ilçe ve eski belediye başkanları.
- p) İlçe yönetim kurulunca davet edilmeleri uygun görülenler.

Yan Kuruluşlar Danışma Meclisleri :

Madde 129 - Yan kuruluşlar il ve ilçe düzeyinde, parti teşkilat kademe yönetiminin bilgisi dahilinde danışma toplantıları yapabilirler.

Yan kuruluşların danışma toplantılarının zamanı, gündemi ve katılacak olanlar, Tüzüğün ilgili maddelerinde belirtilen eş düzey parti danışma meclislerine ilişkin düzenleme gözetilerek, toplantıyı yapacak olan yan kuruluş kademe yönetim kurulunca belirlenir.

Eş Genel Başkan Danışmanları :

Madde 130 - Genel başkan, ihtiyaç duyduğu her konuda çalışmalar yaptırmak amacıyla, partili veya partili olmayan yeteri kadar uzman kişileri, danışman olarak atayabilir.

Bu şekilde istihdam olunan danışmanlar, Eş Genel Başkanın belirleyeceği gündeme göre çalışmalar yapar, yetkili organlarca alınacak kararların alt yapısını oluştururlar. Danışmanlar, Eş Genel Başkan'ın davetine göre Genel İdare Kurulu toplantılarına, oy hakkı olmaksızın, katılabilirler.

Danışmanların ücret ve sosyal hakları, Genel İdare Kurulu'nca kararlaştırılır ve parti bütçesinden ödenir.

İKİNCİ BÖLÜM

YARDIMCI ÜNİTELER

Araştırma Kurulları, Komisyonlar ve Çalışma Mekanları :

Madde 131 - Partinin kademe yönetim kurulları, Tüzüğü'nün ilgili maddelerinde belirtilen nitelik, amaç ve kapsamında, yahut kongrelerde alınmış kararlar doğrultusunda belli konular için sürekli veya geçici araştırma, inceleme, danışma kurul ve komisyonları oluşturabilirler.

Parti kademe teşkilatları, teşkilat kademe merkezine bağlı olarak araştırma merkezi, lokal ve irtibat büroları gibi hizmet sunacak mekanlar temin edip çalışma yapabilirler.

Parti teşkilatları ile parti yan kuruluş teşkilatları kongre, düğün ve toplantı salonları gibi parti dışındaki mekanlarda da gerek gördükleri toplantı ve çalışmalar yapabilirler.

Bürolar ve Merkezler :

Madde 132 - Parti Genel Merkezi'nde yapılacak düzenleme ve faaliyetler gibi her konu ve alanda profesyonelce çalışacak hukuk bürosu, basın bürosu, seçim bürosu gibi hizmet ve faaliyetin gerekli kıldığı bürolar veya merkezler oluşturulur.

Ayrıca Genel Sekretere ve teşkilat başkanlığına bağlı Bilgi İşlem Merkezi ile toplumsal hayatın bütün alanlarında çalışmalar yapmak üzere Eş Genel Başkan'a bağlı Araştırma Geliştirme Merkezi (ARGE) oluşturulur.

Bu büro ve merkezler için gerekli kadrolar, Genel İdare Kurulu'nca belirlenir. Benzeri büro ve merkezler, duyulan ihtiyaca göre il ve ilçe yönetim kurulu kararıyla alt kademelerde de oluşturulabilir.

DOKUZUNCU KISIM

PARTİ DEFTERLERİ

Parti Defterleri (SPK.md. 60) :

Madde 133 - Üye Kayıt Defteri sadece ilçelerde olmak üzere, parti teşkilat kademelerinin yönetim organları tarafından aşağıda yazılı defterlerin tutulması zorunludur.

- a) Üye kayıt defteri
- b) Karar defteri
- c) Gelen ve giden evrak kayıt defteri
- d) Gelir ve gider defteri
- e) Demirbaş eşya defteri

Defterlerin sayfaları ile kaç sayfadan ibaret oldukları, teşkilat kademesinin bulunduğu yer ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenerek onaylanır. Yasa gereği tutulması zorunlu defterler dışında kalan ve parti organ ve kurullarınca tutulmasında yarar görülen defterler yönetmelikte gösterilir.

Madde 134 - Defterlerin kullanımı :

134.1- Üye Kayıt Defteri

Her ilçe yönetimince, ilçeye bağlı mahalle ve köy sayısı kadar, genel merkez tarafından hazırlanan üye kayıt defterleri tutulur. Üyelerin, mahalle ve köy esasına göre kayıt sıra numarası verilerek üye defterlerine yazımları yapılır.

beyannamesinin asıl nüshası, ilçede bu işe ayrılmış dosyada muhafaza edilir. Kopyası ise aynı şekilde muhafaza edilmek üzere il başkanlığına gönderilir.

Mevzuatın müsait olduğu ölçüde üyelik işlemleri için bilgisayar programından yararlanılır.

134.2- Karar Defteri

İlgili organ veya kurul kararlarının, tarih ve sıra numarasına göre yazıldığı defterdir. Kararlar, toplantıya iştirak edenler tarafından imzalanır. Muhalif olan üye muhalefetini yazarak imza eder. İstek halinde karar örneği kendisine verilir.

Kongre tarafından alınan kararları içeren kongre tutanak özetleri, karar defterine geçirilir. Bu karar ve özetler, kongre divanı tarafından imzalanır.

134.3- Gelen ve Giden Evrak Kayıt Defteri

Kademeye gelen ve giden evrakların, tarih ve numara sırası ile kayıtlarının yapıldığı defterlerdir. Gelen evrakın asılları ile giden evrakın suretleri, kayıt numara ve tarihleri şerh düşülerek dosyalarda saklanır.

134.4- Gelir ve Gider Defteri

Parti adına elde edilen gelirin, alınış nedeninin ve yapılan giderlerin nereye harcandığının, evrakı müsbitesi belli olacak şekilde işlendiği defterdir.

134.5- Demirbaş Eşya Defteri

Parti adına alınan veya partiye bağışlanan demirbaş eşyalar, taşıt araçları ve taşınmaz malların, ilgili belgeleri de belirtilerek tarih sırasına göre yazıldığı defterdir.

ONUNCU KISIM

MÜTEFERRİK HÜKÜMLER

Yetki ve Görev Devri :

Madde 135 - Parti organ veya makamları, kanunun devrine olur vermedikleri dışında kalan bütün konulardaki yetki ve görevlerini, belirleyeceği esas ve usüller çerçevesinde geçici veya sürekli olarak alt kademe organ veya makamlarına devredebilir.

Yetkili organ veya makamın, alt bir organ veya makama görev vermiş olması, o görevi yapmak için gerekli olan yetkinin de devri anlamına gelir.

Tüzükte Yazılı Süreleri Kısaltma Yetkisi :

Madde 136 - Tüzükte yapılacak işlemlerle ilgili ön görülmüş süreleri kısaltmaya, yasaların amir hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, Genel İdare Kurulu yetkilidir.

Yetki Sınırı, Bağdaşmaz ve Birleşemez Konumlar :

Madde 137 - Hiçbir alt kademe başkan veya üyesi yahut kurulu, parti genel politikalarına aykırı ve partiyi bağlayıcı nitelikte eylem ve işlemde bulunamaz. Belde, ilçe ve il yönetim kurulu başkan ve üyeliği, milletvekilliği, belediye başkanlığı, parti yan kuruluş başkan ve üyeliği, aynı veya farklı belde, ilçe ve ilde mevcut başka bir kurul üye veya başkanlığı ile Merkez organlarında görev alanlar il başkanlığı görevi dışında hiçbir alt kademede görev alamazlar.

Parti İçi Referandum :

Madde 138 - Önemli politik tercihlerin söz konusu olduğu hallerde alınacak kararların partili üyelerin tamamıyla geniş kapsamlı veya teşkilatlarda görevli olanlarla sınırlı olmak üzere dar kapsamlı parti içi referandum yapılabilir. Parti içi referandumunun usul ve esaslarını belirlemek ve referanduma karar vermek Genel İdare Kurulu'na aittir.

Milletvekillerinin Halkla İrtibat Büroları :

Madde 139 - Partili milletvekilleri çalışmalarını ve halkla temaslarını, teşkilat kademesine ait mekanlar ile seçim çevrelerinde, il veya ilçe ölçeğinde açacakları irtibat bürolarında gerçekleştirebilirler.

Organlarda Görev Alanların İlgili Makamlara Bildirilmesi (SPK.md. 33) :

Madde 140 - Parti kongreleri ve bu kongrelerde yapılan delege seçimleri ile parti gruplarındaki görevlendirmeler, personel ve partiyi temsil yetkisi olmayan uzman atama, temsilcilik ve komisyon görevlendirmeleri hariç olmak üzere her kademede parti organları ile bu tüzükte yazılı parti görevine getirilenlerin adları ve soyadlarını, doğum yeri ve tarihlerini, meslek veya sanatlarını gösterir liste ile ikametgahları ve nüfus cüzdan örnekleri, ilgili kademe birim başkanlığınca mahallin en büyük mülki amirliğine seçim veya atanmadan itibaren 15 gün içinde yazı ile bildirilir.

Birinci fıkrada yazılı seçim ve görevlerin, Genel Merkez organlarıyla ilgili olması halinde bildirim aynı şekilde ve aynı süre içinde doğrudan İçişleri Bakanlığı ile Cumhuriyet Başsavcılığı'na yapılır.

Parti Tüzel Kişiliğinin Sona Ermesi (SPK.md. 109, 110) :

Madde 141 - Parti tüzel kişiliğinin feshine ancak büyük kongre tarafından karar verilebilir. Bu karar gizli oyla alınır. Toplantı yeter sayısı ise, bu tüzükte büyük kongre ile alakalı toplantı yeter sayısının salt çoğunluğudur.

Büyük Kongrenin fesih kararı aldığı tarihte parti tüzel kişiliği sona erer. Eş Genel Başkan fesih kararını, kararın alınmasından hemen sonra TBMM Başkanlığı'na, Anayasa Mahkemesi'ne, İçişleri Bakanlığı'na ve Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazı ile bildirir.

Parti tüzel kişiliğinin feshi kararı alınması halinde parti mal varlığının nasıl tasfiye olunacağı, Siyasi Partiler Kanunu'nun 110. maddesi gereklerine uygun olarak büyük kongrece karara bağlanır.

Tüzük ve Program Değişikliği (SPK.md. 14) :

Madde 142 - Parti tüzük ve programının kısmen veya tamamen değiştirilmesine karar verme yetkisi, kanun ve tüzükte belirtilen usullere uygun olarak büyük kongreye aittir.

Parti İç Yönetmelikleri :

Madde 143 - Tüzükte çıkarılması öngörülen bütün iç yönetmelikler ile iş ve faaliyetin gerekli kıldığı her tür yönetmelik, genelge ve benzeri düzenleyici metinleri oluşturmaya, Genel İdare Kurulu yetkilidir.

Her hangi bir konuda tüzükte öngörülen yönetmeliğin çıkarılmamış olması, o alanda faaliyette bulunmayı engellemez ve geciktirmez.

Parti Merkez Organlarının İlk Oluşumu :

Madde 145 - Parti kurucuları, partinin tüzel kişilik kazanmasını takip eden 10 gün içinde toplanarak belirleyeceği seçim yöntemine göre üyeleri arasından veya kurucular dışındaki kişiler arasından önce partinin eş genel başkanını, daha sonra tüzükte belirtilen sayıdaki Genel İdare Kurulu üyeleri ile Yüksek Haysiyet Divanı üyelerini gizli oylama ile seçer, Tüzüğün 145. Maddesinde belirtilen makamlara gerekli bildirim yapılır.

Parti kurucularının bu maddeye göre yapacakları toplantılara, partinin TBMM'de bulunan grup üyeleri de katılır.

Kurucular Kurulu tarafından seçilen Eş Genel Başkan, GİK üyeleri içinden Başkanlık Divanı'nı oluşturur. Merkez Danışma Kurulu üyeleri de, Genel İdare Kurulu üyelerinin aday göstermeleri, Eş Genel Başkanın uygun görmesi ile atanır.

Yüksek İstişare Kurulu, Eş Genel Başkan tarafından parti kuruluş çalışmalarında tecrübelerinden istifade edilen Kurucular Kurulu üyesi olan veya olamayanlar arasından seçilir. Yüksek İstişare Kurulu üyeleri en fazla 10 (on) kişiden oluşur.

Kurucular Kurulu Üyeleri (SPK.md. 14/8) :

Madde 146 - Kurucular Kurulu, kuruluş bildirisinde yer alan parti kurucuları ile bunlar tarafından ilk büyük kongreye kadar oluşturulacak olan Genel İdare Kurulu ile Yüksek Haysiyet Divanı'nın parti kurucuları dışından olan asil üyeleri, parti Eş Genel Başkanı ve partili milletvekillerinden oluşan kuruldur.

Kurucular Kurulu'nun Görev ve Yetkileri :

Geçici Madde 1 - Kurucular Kurulu ilk olağan büyük kongre yapılıncaya kadar, bu tüzüğe göre parti büyük kongresinin sahip olduğu bütün hak ve yetkileri kullanır.

Kademe Organlarının İlk Oluşumunda Organların Üye sayıları :

Geçici Madde 2 - Kademelerin ilk kuruluşlarında merkez organları dahil, bütün kademe organları üye sayıları, Siyasi Partiler Kanunu'nda belirtilen asgari üye sayısı esas alınarak oluşturulabilir. Kurucu kurulların oluşturulmasında yedek üye gösterilmesi zorunlu değildir.

Kurucular Kurulu'nun Çalışma Usulü :

Geçici Madde 3 - Kurucular Kurulu iki ayda bir olağan toplantı yapar. Toplantı yer ve zamanı, ilk

toplantılarda belirlenir. Genel başkan, Genel İdare Kurulu veya Kurucular Kurulu'nun en az 1/3'ünün talep etmesi halinde olağanüstü toplanır.

Olağanüstü toplantı tarihinin tespiti ve üyelerin daveti, Eş Genel Başkan tarafından sağlanır. Kurul toplantılarına eş genel başkan başkanlık eder. Açık oylamalarda eşitlik halinde eş genel başkanın oyu çift sayılır. Sekreterlik görevi, Genel İdare Kurulu'nun sekreter üyesi tarafından yapılır. 1. Olağan Kongre'ni yapılması ile birlikte Kurucular Kurulu'nun iki ayda bir toplanması sona ermiştir.

Kurucu Kademe Organ Üyelerinin Kongre Delegeliği :

Geçici Madde 4 - Parti teşkilat kademe yönetim kurullarının, kongre sürecinde parti üyeliği devam eden kurucu üyeleri, kademenin yapılacak ilk olağan kongresinin tabii delegesidirler.

Kuruluştaki Üye Yazım Yetkisi :

Geçici Madde 5 - Partinin, Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmasından sonra alt kademe teşkilatları oluşturuluncaya kadar, üyelik başvuruları GİK tarafından karara bağlanır ve bu işlere özgü klasörde muhafaza edilir. Bu şekilde yapılacak üye kayıt işlemleri, alt kademelerin oluşmasından sonra ekleri ile birlikte ilgili alt kademelere gönderilir. Alt kademeler, belirtilen şekilde yapılmış üye yazım işlemlerini üye kayıt defterlerine aynen kaydetmek zorundadırlar.

Tüzükte Hüküm Bulunmayan Konularda Yapılacak Uygulama :

Madde 147 - Tüzükte hüküm bulunmayan hallerde Türk Medeni Kanunu ve Siyasi Partiler Kanunu'nun konuya ilişkin amir hükümleri ile Dernekler Kanunu'nun Siyasi Partiler Kanunu'na aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Yürütme :

Madde 148 - Bu tüzük hükümlerini Genel İdare Kurulu yürütür.

Yürürlük :

Madde 149 - Parti kurucuları tarafından onaylanmış olan 146 esas ve 5 geçici maddeden ibaret DOĞRU PARTİ **Tüzüğü**, parti kuruluş bildirgesinin İçişleri Bakanlığı'na verilmesiyle 2820sayılı yasanın 8. maddesi gereği yürürlüğe girer. Tüzük değişikliği Kurucular Kurulu'nun kabul ettiği tarihte yürürlüğe girer.

Madde 150 - Kurucular Kurulu Listesi